ONTVANGEN OP
07 OKT.

DONDERDAG 7 OKTOBER 1999
44ste JAARGANG - Nr. 40 - 35Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

Bijzondere machten

E. Puttijens

Verleden week woensdag spuide journalist *Sigfried Bracke* tijdens het VRT-duidingsmagazine *Ter Zake* bijtende kritiek op de leden van de 'dioxinecommissie'. Hij maakte een montage waaruit moest blijken dat ze hun dossiers niet kennen en niet alert reageren op tegenstrijdige of onjuiste verklaringen van de ondervraagden.

Het ene commissielid is het andere niet en het heeft geen zin de volledige commissie over dezelfde kam te scheren. Zeker niet wanneer meerdere verklaringen aan de basis liggen van de 'moeilijke start' waarmee de dioxinecommissie af te rekenen krijgt.

Zo heeft de federale regering de dioxinecommissie een voetje gelicht. Op basis van haar bevindingen moet de commissie een structureel voorstel uitwerken om ontsporingen inzake voedselcontrole te vermijden. Dat is, als we de federale regering mogen geloven, niet eens meer nodig. Zonder eerst het parlement, laat staan de gewesten, in te lichten blijkt federaal minister van Volksgezondheid *Magda Aelvoet* (Agalev) van plan om met behulp van 'bijzondere volmachten' en dus in een mum van tijd een *Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid* op te richten. Bovendien kreeg de commissie of laattijdig of onvolledige of niet-orginele documenten ter beschikking (lees ook blz. 4).

„Tja", zo reageert de ondervoorzitter van de dioxinecommissie *Annemie Van de Casteele*, „Er zijn voldoende signalen die erop wijzen dat de federale regering een put graaft voor de dioxinecommissie."

Dat heeft niet enkel vandoen met de voortvarendheid van de federale regering, de commissie wil ook de politieke verantwoordelijken aanwijzen. Daarbij wordt niet enkel gedacht aan de rol van de ministers uit de vorige regering, maar ook aan die van huidig premier *Guy Verhofstadt* (VLD).

„Hij zal zeker worden ondervraagd, daarover bestaat geen twijfel. Maar, dan moeten we wel zover geraken." Juist daarom is Van de Casteele niet van plan om in mogelijke vallen te trappen. „Allicht onder druk van de regering is commissievoorzitter *Charles Janssens* (PS) niet geneigd om overhaast te werk te gaan. Ik moet hem dan ook regelmatig onder druk zetten. Anderzijds is een serene werkwijze noodzakelijk. Sommigen zouden niet liever hebben dat er meteen koppen rollen zodat we over onze eigen voeten struikelen. Het gaat er nu vooral om chronologisch te werken. En eerst moeten we verhelderende verklaringen van de ambtenaren kunnen optekenen. Pas op basis daarvan kunnen de politici aan de tand worden gevoeld."

(evdc)

De commissie van de dioxine ____ 4

Een Salomonsoordeel ____ 5
Limburg allein? ____ 11
Niet te geloven ____ 13
Ondertussen in St.-Petersburg ____ 16

Gevaarlijk leven

Als deze federale regering zich niet vlug herpakt, dreigt zij de geschiedenis in te gaan als hét blunderkabinet van de eeuw. Haar is vergeven dat zij nauwelijks de tijd krijgt om zich van haar beste kant te laten zien omdat ze vooralsnog geen passende vorm vindt om met 'de lasten uit het verleden' om te gaan. Politiek bedrijven kan raar uitpakken. Op hetzelfde terrein, dat van de voedselcrisis, waarop zij de vorige coalitie versloeg krijgen de huidige regeringspartijen rake klappen. De verhalen, door TV-beelden ondersteund, die de dioxinecommissie verlaten zijn zo weinig hoogstaand dat vermoedens van onophoudelijk gefoefel almaar hardnekkiger worden. Wij zijn niet graag voorbarig, maar de traditie dat in dit land politieke openheid onbestaand is, wordt ook door paars-groen verder gezet. Ander 'lijk uit de kast' is het asielbeleid, tenminste als we het gestuntel aangaande de uitwijzing van een groep zigeuners als 'beleid' mogen omschrijven. List of uitnodiging? Misschien krijgt de bevolking ooit nog wel eens het antwoord op deze vraag die de operatie tot een beschamende vertoning heeft gedegradeerd. Natuurlijk moet een asielbeleid ook een uitwijzingsbeleid bevatten, daar twijfelt geen mens aan. Maar de poging door de stad Gent ondernomen is niet voor herhaling vatbaar. Na de foute afloop met *Sémiru Adamu* mocht verwacht worden dat grote omzichtigheid zou heersen, maar het mocht niet zijn. Is men reeds vergeten dat haar dood het ontslag van een minister en vice-premier veroorzaakte?

Toen dhr. *Duquesne*, minister van Binnenlandse Zaken, tijdens de Zevende Dag van zondag 26 september verklaarde dat 'de vliegtuigen voor repatriëring klaarstaan', wees zijn uitspraak op een vastberaden en georganiseerde aanpak. Eindelijk! Maar na het voorbije weekeinde blijkt van enige coördinatie tussen stad, Binnenlandse Zaken en Vreemdelingenzaken geen spraak te zijn geweest. Met de gekende gevolgen: verwijten tussen Gent en Brussel, oppositie binnen de regering, en een glunderend extreem rechts... Kortom: de zoveelste afgang van een poging tot asielbeleid.

Daarbij blijkbaar vergetend dat het om mensen gaat, mensen die zich vrijwillig hebben aangeboden, al dan niet door een list verschalkt. In afwachting werden ze dan nog eens 'ondergebracht' in een gesloten asielcentrum omdat... het vliegtuig niet klaarstond. Het is toch duidelijk dat de operatie zonder coördinatie, zonder voldoende nadenken, zonder betrokkenheid is gebeurd. Bovendien zouden we wel eens willen weten wat er in het vooruitzicht van hun aankomst in Slovakije aan voorbereidend werk werd gedaan? Heeft het Belgisch ministerie van Buitenlandse Zaken zicht op wat de zigeuners daar te wachten staat? Zullen ze er opgevangen worden of aan hun lot overgelaten? Met de kans dat ze morgen opnieuw door de straten van Gent tjolen...

Wij willen deze bedenkingen besluiten met de vraag of een repatriëring met zoveel mediabelangstelling omgeven moet zijn. Kan dit echt niet discreter? Kan dit ook niet wat minder spectaculair? Moeten voor een reis naar een streek binnen vakantieafstand gelegen echt vliegtuigen worden ingezet? Of wil men partijen als het Blok en het Front National naar de mond praten?

Deze verwarring hoeft niet communautair te worden gekleurd, maar wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat Franstalige politici niets zullen laten liggen wanneer ze de Vlaamse gemeenschap kunnen jennen. De wijze waarop het bij meerderheid aanvaarde verbod op tabaksreclame is gesneuveld, is daar een bewijs van.

Ook het vraaggesprek dat *De Standaard* met Costa-medevoorzitter *Philippe Moureaux* eerder deze week publiceerde, gaat in die richting. De PS-politicus is niet de eerste de beste, want ervaren in onderhandelingstechnieken, een meesterlijk danseur: zo van een pas voorwaarts, een pas opzij om plots een stap achteruit te zetten. „We gaan gevaarlijk leven" is de boodschap die Moureaux voor de Vlamingen heeft. De Vlaamse politici die reeds data hebben gelanceerd worden door hem graag ontnuchterd. Moureaux waarschuwt dat 'een tijdslimiet al een reden kan zijn om de situatie te doen verslechteren'. Heel even laat de Franstalige co-voorzitter in zijn kaarten kijken wanneer hij 'garanties vraagt voor de gemeenten met faciliteiten en een oplossing voor Brussel'. De brieven van ex-minister *Leo Peeters* liggen nog zwaar op de Franstaligen magen!

De vraag is groot hoe de huidige Vlaamse regering, en vooral minister *Johan Sauwens*, met deze dreigementen zal omgaan. Aan de zijde van Moureaux en gekneld tussen zijn co-voorzitterschap en de nog steeds gangbare Vijf Resoluties van het Vlaams parlement wordt het ook voor *Patrik Vankrunkelsven* 'gevaarlijk leven' ...

Maurits van Liedekerke

De schrik zit erin!

Van het voedsel in blik is 70% aangetast door het materiaal waaruit de beschermende binnenlaag van dat blik bestaat. Vooral bij vis in blik is de kans op vervuiling groot. Het is niet uitgesloten dat de stoffen kankerverwekkend zijn. Diepvriesvoedsel en voedsel in bokalen is – tot nader order – veiliger. Dat was zo ongeveer de conclusie van een onderzoek van Test-Aankoop. In België kan je met berichtgeving over voedsel maar beter heel voorzichtig zijn. Eén dag na het uitbrengen van de resultaten hing de halve buitenlandse pers aan de telefoon van Test-Aankoop: allen op zoek naar een nieuwe voedselcrisis. Het ministerie van Volksgezondheid relativeert de resultaten.

Motief!

„Omdat ze in *Het Laatste Nieuws* mijn lezersbrieven niet meer afdrukken, terwijl ik zo graag eens mijn gedacht zeg."
Bob Geuens, één van de minder bekende VLD-kandidaatvoorzitters, in een antwoord op de vraag waarom hij zich kandidaat stelt. Detail: Geuens was gedurende 34 jaar sportjournalist voor Het Laatste Nieuws.

Gelezen in *De Standaard* van donderdag 30 september 1999.

♦ DOORDEWEEKS ♦

Goed 12.000 fijne medemensen die de fiscus niet meedeelden at zij bij de KB over een Luxemburgse rekening beschikten en daar flink wat (onbelaste) interesten aan overhielden worden nu - in de nasleep van de KB-Lux-affaire - toch aangemaand om te **betalen**.

Vanzelfsprekend kent ook u geen enkele kantoorhouder van een bank die, omdat u toch zo'n fideel iemand bent, de rouw voor een overledene wel eens wil verlichten door het helpen **ontduiken** van successierechten. Voorlopig loopt alleen bij het Gemeentekrediet een gerechtelijk onderzoek naar deze populaire sport.

De BOB heeft vorige week huiszoekingen gedaan bij personen en organisaties die in nauw contact staan met **Scientology**. De beweging wordt door de enen aanzien als een religieuze beweging, anderen noemen het een sekte.

De Vlaams Blokker Bob Hulstaert is **verkozen** tot voorzitter van de Raad van Bestuur van de Antwerpse bibliotheken. Hulstaert volgde de vergaderingen van de Raad van Bestuur op zeer regelmatige basis.

Hugo Claus en Harry Mulisch moeten alweer een jaartje wachten: de Nobelprijs Literatuur ging dit jaar naar de Duitser Günter **Grass**. Hij schreef o.a. 'Die Blechtrommel'.

Konsalik hoeft ook al niet meer te rekenen op de meest prestigieuze literaire prijs. De auteur van de romantiek en de spanning overleed op 78-jarige leeftijd.

Bij een nieuwe 'bommencontrole' aan de legerbasis in Kleine-Brogel werden weer eens tientallen betogers **opgepakt**.

In Vlaanderen kwamen afgelopen zondag goed 750.000 mensen **op de been** voor de Open Bedrijvendag. De Trein-, Tram-, Busdag kende zo'n 55.000 liefhebbers.

Ruim 60% van onze medemensen spreekt zich uit tegen vrij **wapenbezit**. Een andere enquête wijst uit dat een kwart van de Brusselse jongeren al eens een wapen droeg.

De Vlaamse priester Edward Poppe is **zalig** verklaard.

UITGESTOKEN HAND

Midden september lanceerden 17 vooraanstaande Vlaamse progressieven een oproep om een streep te trekken onder het vooralsnog onverwerkt oorlogsverleden. Volgens de ondertekenaars van het manifest *Voorwaarts, en niet vergeten* wordt het collaboratie- en repressieverleden nog steeds politiek misbruikt. Dat werpt een hypotheek op de democratische toekomst van Vlaanderen.
De 17 progressieve Vlamingen, waaronder VU-ondervoorzitter *Eric Defoort*, willen de collaboratie- en repressiebladzijde omslaan. *Frans-Jos Verdoodt*, één van de initiatiefnemers: „Het gaat niet over amnestie. Vergeten hoeft en kan niet. Zoiets kan men aan niemand vragen, laat staan opleggen." Men kan inderdaad niet van de betrokkenen aan beide zijden, noch van hun kinderen of kleinkinderen verwachten, laat staan eisen dat hoogst persoonlijk leed van de ene op de andere dag wordt vergeten. Overigens, zoals Verdoodt terecht stelt, „heeft men zoiets niet onder controle."
Wel kan een rechtvaardig en sereen oordeel ter zake een loodzware hypotheek op de toekomst van Vlaanderen lichten. Het zou bovendien tot een gezondere verhouding met de Franstaligen leiden. Ook van hen wordt een sereen debat en een aanzet tot verzoening verwacht. Vandaar dat de dialoog niet beperkt kan blijven tot de vergelijking van het ene leed met het andere. Het moge vandaag duidelijk zijn dat er in beide kampen schurken en goedmenenden waren. Uiteindelijk zou dit besef tot een door de initiatiefnemers gewenste federale wet moeten leiden.

GRIJPENDE HAND

Een politieke oplossing voor gelijk welk probleem, vraagt logischerwijze om een standpunt van de partijen. Voorlopig steken de meeste partijen de kop in het zand. Enkel de VLD reageerde officieel, ze steunt het voornemen.
Natuurlijk is het eerst en vooral aangewezen dat de betrokkenen van zich laten horen. Daartoe dringt de tijd. Wat blijkt? Vanuit die hoek of uit de mond van de eerste generatie komen er bemoedigende signalen.
Zo verscheen er in *De Standaard* (29 september) een vrije tribune van *John Boeva*, nationaal voorzitter van de Witte Brigade (*Fidelio*). Boeva schrijft dat de organisatie hoofdzakelijk uit Vlamingen bestaat. Toch is het een nationale vereniging en spreekt de auteur in naam van de Raad van Beheer, wat ook de goedkeuring van de Franstalige leden veronderstelt.
„Natuurlijk weet de Witte Brigade dat het merendeel van de collaborateurs misleid, verblind door idealisme of gewoon slachtoffer van het menselijk tekort was. Men moet echter met twee zijn om een tango te dansen, de Witte Brigade wil zeker de uitgestoken hand grijpen, maar enkel als aan de andere zijde niet alleen goedmenende intellectuelen, maar ook de betrokkenen zelf staan.
Alleen wanneer zij in staat zijn te erkennen dat er een fout werd begaan en inzien welke offers, soms met het eigen leven, door verzetsmensen gebracht werden om België democratisch, pluralistisch en verdraagzaam te houden.
Alleen dan kan de dialoog beginnen."

VERMETEL

Boeva schijnt te eisen wat Verdoodt wil vermijden: een steriele discussie over wie de grootste fout heeft begaan, wie het meest heeft geleden en wie de beste waarborg bood voor een democratisch België. Vooral dat laatste klinkt voor menig gewezen Vlaamse collaborateur als een valse noot. Voor hem getuigde de repressie van weinig democratisch handelen.
Hoe dan ook, Boeva schrijft een dialoog voor te staan „waarin uiteraard ook de menselijke tekorten van het verzet of de ronduit onrechtvaardige aspecten van de repressie aan bod komen." Indien het hier om een wetenschappelijk, rationeel te vatten en te verklaren oordeel gaat dat het persoonlijke overstijgt, dan slaat Boeva spijkers met koppen en maakt een gelijkaardig oordeel over de collaboratie een kans.
Het is ook in die zin dat de vrije tribune van ere VU-senator en gewezen Oostfrontstrijder *Oswald Van Ooteghem* kan worden begrepen. In eerste instantie merkt Van Ooteghem op (*De Standaard*, 5 oktober) dat „de betrokkenen, de collaborateurs dus, geen Raad van Beheer en geen voorzitter hebben. Er is bijgevolg niemand gemandateerd om in hun naam te spreken. Het zijn er honderdduizenden die elk hun eigen curriculum vitae en hun eigen opvatting hebben."
En dan raakt de gewezen VU-senator een teer punt: „De collaboratie beperkte zich niet tot een paar Nieuwe Orde bewegingen. Het was een fenomeen dat in alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd was: bij het Hof en de kerk, bij de patroons en de vakbonden, bij gerecht en administratie, bij rijkswacht en politie, bij politici van alle partijen en bij de 246.162 vrijwillige arbeiders in Duitsland. Wie zou zo vermetel zijn om in hun aller naam te spreken, temeer daar alle hoofdverantwoordelijken al lang van de eeuwige rust genieten?"

Redmond

VUM

Ondertussen in Oostenrijk.

VLAAMSE GRONDWET

Op initiatief van het *Algemeen Nederlands Zangverbond* (ANZ) en het *Overlegcentrum voor Vlaamse Verenigingen* (OVV) werden 24.000 handtekeningen verzameld om een verzoekschrift in het Vlaams parlement in te dienen. Daarin wordt het Vlaams parlement gevraagd een grondwet voor een Vlaamse staat op te stellen.
De juridische dienst van het parlement acht het verzoek wel naar de vorm, maar niet naar de inhoud ontvankelijk. De dienst meent dat het Vlaams parlement geen grondwetgevende bevoegdheid heeft, daarom geen Vlaamse grondwet voor 1 januari kan opstellen en ze dus ook niet in werking kan laten treden voor 11 juli 2002.

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, het afgelopen weekeinde had een hoogtepunt moeten worden in het bestaan van 'De Meter'. Ter voorbereiding van de blijde intrede van Filip en Mathilde – ''t flink poepeke', zoals ze hier al familiair wordt genoemd – in onze stamkroeg had ik 'De Meter' ook al laten deelnemen aan de Open Bedrijvendag. Zij die dat wensten konden komen kijken naar het pietjesbakken, het tappen van een Rodenbach en het eerste open Europees kwispedoorkampioenschap.
Zaterdagavond namen wij daartoe de eerste voorbereidselen en het was al vroeg in de zondagochtend toen wij nog even het warme bed wilden opzoeken. Wie schetst mijner verbaasdheid toen ik bij het buitengaan op een aarden dijk stootte. Bovenop stond er een bordje met 'Cafébaas wil ongevallen indijken – **Fiets voor niets plan 2002**'. De Rooie Rutten stond ernaast te glunderen als een klein kind. „Ehwel, Geeraerts, wat vindt ge hiervan?" Niks, De Liedekerken, niks vond ik ervan. „Zoudt ge die troep niet weghalen vooraleer ik met u de koer dweil, Rutten?" heb ik hem toegesnauwd. „Neen" zei de Rooie, „want hier komt een fietspad." Nu blijkt, De Liedekerken, dat het nieuwe plan van Stevaert Stuntelaar erop neerkomt om alle voortuinen weg te halen om er daarna een fietspad van te maken. Om dat te kunnen beroept hij zich op het Dijkendecreet en daarom moeten er eerst overal dijken komen, want dat mag de Vlaamse regering wel. De straat waarin 'De Meter' het ongeluk heeft zich te bevinden, was een proefstrook. Dat er mogelijks alleen aan de regenton een dijk vandoen was, scheen in deze bijzaak te zijn. Op de vraag hoe den excellentie van de Rooie Rutten mij dacht te moeten gaan vergoeden voor de investeringen in de eerste 'Open De Meter'-dag, kreeg ik nog geen antwoord. Daar dampt mij de koekoek!

Uw doortrapte,

De Gele Geeraerts

♦ DOORDEWEEKS ♦

Het ANZ en het OVV zijn het daar niet mee eens. Volgens de verenigingen hoeft men de nodige grondwetswijziging niet af te wachten.
Het is bekend dat Vlaams parlementsvoorzitter *Norbert de Batselier* (SP) de opstelling van een Vlaamse grondwet genegen is. Overigens verleende de juridische dienst van het parlement een niet-bindend advies. Het verzoekschrift werd dan ook aan de bevoegde commissie overgemaakt. Daar zal worden beslist of het Vlaams parlement al dan niet een grondwetgevende bevoegdheid heeft.

GEEN VAKANTIEGELD

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden *Johan Sauwens* (VU) weigert om nu reeds vakantiegeld en eindejaarspremies aan alle lokale mandatarissen toe te kennen. In 43 Vlaamse gemeenten is dat reeds gebeurd. Zonder dat daarvoor een wettelijke basis bestond, besliste Sauwens' voorganger *Leo Peeters* (SP) daarover.
Voor de huidige minister kan er bij een dergelijke aangelegenheid geen sprake zijn van een 'gedoogbeleid'. Hij wil dat de wet strikt wordt nageleefd. Die bepaalt dat de premies pas na de vernieuwing van de gemeenteraden en dus vanaf 2001 kunnen uitbetaald worden. Sauwens wil niet zover gaan de reeds uitbetaalde premies terug te vorderen. Wel zal hij in overleg met het Vlaams parlement een initiatief nemen om de opwaardering van het sociale en financiële statuut aan het cumulverbod te koppelen.

BEZOEK

De minister bevestigde tevens dat de uitdovende faciliteitenregeling, zoals door de vorige Vlaamse regering ingevoerd, behouden blijft. Dat betekent dat de Franstalige inwoners van de faciliteitengemeenten steeds een aanvraag moeten indienen wanneer ze een Franstalige versie van een overheidsdocument willen bekomen. De minister heeft de gemeenteontvangers een brief geschreven om hen op hun verantwoordelijkheid te wijzen. In de komende weken zal hij de faciliteitengemeenten bezoeken. De Limburger zal er „op rustige en serene wijze het gezag van de Vlaamse regering doen gelden." De bestuurders van de faciliteitengemeenten kunnen zich alvast rustig voorbereiden.

ROEMEENTJE

Voor de eerste keer in de nog jonge geschiedenis van de Vlaamse regering is er een minister van Jeugd. Dat is *Bert Anciaux* (VU) en die wil de internationale uitwisseling van jongeren bevorderen. „Op langere termijn zouden alle jongeren de kans moeten krijgen om eens een paar maanden of een jaar in een ander land te verblijven. Jongeren zouden veel meer van zo'n uitwisseling kunnen leren indien ze zelf hun eigen parcours uitstippelen." Anciaux is de soms negatieve en vooral betuttelende houding tegenover de jeugd beu. „We moeten luisteren naar wat zij als problemen in de samenleving ervaart. Misschien staat op nummer één wel de intolerantie van de actieve bevolking tegenover wie zomaar wat rondhangt." (*De Standaard*, 2 oktober)
Op korte termijn wil de minister dat meer Vlaamse gezinnen de kans krijgen om een kansarm kind uit het buitenland tijdens de vakantieperiode op te vangen. „Ik zoek ook naar manieren om structuren te ondersteunen, zodat gezinnen het contact met zo'n Roemeentje ook na de vakantie kunnen behouden."

Vandaag moet de Brusselaar de twee landstalen kennen. Zoniet maakt hij of zij nauwelijks kans op de arbeidsmarkt. Tot dit besluit komt het Vlaams Komitee voor Brussel (VKB).

Historische kentering?

„De marktwaarde van het Nederlands in Brussel stijgt. Zoals dat vroeger voor het Frans gold, wordt het Nederlands een motor voor sociale promotie. Het economische sterke Vlaanderen doet het prestige van het Nederlands in Brussel toenemen" Dat is één van de belangrijkste conclusies die in het verslagboek ‚Het Nederlands, factor van sociale en economische ontplooiing' staat vermeld. Aan het verslagboek ging een colloquium vooraf, georganiseerd door de *Katholieke Universiteit Brussel* (KUB) en het *Vlaams Komitee voor Brussel* (VKB).
Voor de Brusselse werkzoekende is tweetaligheid een onoverkomelijke noodzaak. De cijfers liegen er niet om. 80% van de werklozen in Brussel is ééntalig Frans. In de hoofdstad raakt 27% van de openstaande betrekkingen niet ingevuld door een gebrek aan taalkennis. Het Nederlands als 'economische noodzaak' vertaalt zich in het almaar hoger aantal leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs. In vergelijking met vorig schooljaar stijgt het aantal kleuters er met 2,6%. In het lager onderwijs is er een toename van 4,5%. In het Nederlandstalig secundair onderwijs daalt het aantal leerlingen met 1%. Nogal wat Brusselse scholieren stappen over naar een secundaire school in het Vlaamse landsgedeelte. Onderzoek zou moeten uitwijzen of dit al dan niet te maken heeft met de verminderde kwaliteit van het onderwijs. Het is bekend dat het hoge aandeel anderstaligen de Vlaamse leerling parten speelt. Overigens wordt van de leraar heel wat extra inspanningen gevraagd om de anderstaligen te doen bijbenen en tegelijk de Vlaamse leerlingen de nodige kansen te beiden. „Kan deze leraar geen beter loon naar werk krijgen?" Zo vroeg VUJO-voorzitter *Kristin De Winter* zich af.
„We moeten Brussel niet trachten te vernederlandsen", zo beweerde prof. *Jan Degadt* (KUB). De academicus doelt op de 'veroveringsstrategie', door sommige 'hardliners' onderschreven. De hoofdstedeling zal - ook niet vanuit economische overwegingen - voor (een onafhankelijk) Vlaanderen kiezen. Daartoe ontbreekt de nodige identificatie. Er zal nog heel wat Vlaams water door de Brusselse Zenne moeten vloeien eer de anderstalige zich enigszins met Vlaanderen en de Vlaamse partijen vereenzelvigt. Veel geduld, bijkomende investeringen en het principe van de vrije keuze vormen daartoe vooralsnog de beste waarborgen. Uiteindelijk is 'la liberté du père de famille' voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel een zegen geweest. Wie er éénmaal voor dat soort onderwijs kiest, doet dit in 80% van de gevallen tot 18 jaar. In die zin is het onbegrijpelijk dat slechts 11 van de 19 gemeenten Nederlandstalig kleuteronderwijs aanbieden. En in het Brussels Franstalig onderwijs wordt het vak Nederlands stiefmoederlijk behandeld. „Het onderwijs is veruit de enige hefboom die de Vlaamse overheid zelf in handen heeft om de status van het Nederlands op te krikken.", aldus dr. *Rudi Janssens* (VUB).
De bewering is misschien overtrokken, maar ze raakt wel de kern van het probleem. De Franstalige Brusselse partijen vrezen de Nederlandstalige concurrentie op het terrein. Zo weigert de Franstalige evenknie van de *Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling*, de BGDA, om VDAB-vacatures bekend te maken. Adjunct-directeur van het *Vlaams Economisch Verbond* (VEV) *Jan Van Doren*: „De indruk bestaat dat de BGDA beducht is voor de concurrentie van de VDAB. Waarom de werkzoekenden in Brussel niet het voordeel van de concurrentie gunnen?" Dat de Franstalige partijen het antwoord op deze vraag uit de weg gaan, is potsierlijk. Daarmee snijden ze in het vlees van hun eigen bevolking. Dezelfde redenering gaat op voor de gezondheidszorgen. De francofonie doet er alles aan om te beletten dat Vlaanderen kan instaan voor de financiering van de gezondheidszorgen. Ze beroept zich daarbij op de 'nationale solidariteit'. Dat is een drogreden. Het is perfect mogelijk de financiering van de gezondheidszorgen te defederaliseren en tegelijk een vorm van solidariteit met de Franstaligen te behouden. Dat scenario werd overigens gebruikt bij de volledige defederalisering van het onderwijs. Nee, de francofonie kan niet instemmen met een degelijk uitgebouwd Vlaams gezondheidsbeleid in Brussel. Dat daarmee de belangen van de Brusselaar over het hoofd worden gezien, is voor haar blijkbaar geen punt.

(evdc)

De vorige regering besliste dat particulieren slechts zes keer per jaar met hun spullen op de rommelmarkt mogen gaan staan. De maatregel werd genomen om oneerlijke concurrentie met gewone handelaars tegen te gaan. Minister van Middenstand Jaak Gabriëls wil deze regeling opnieuw ongedaan maken. Hij nam die beslissing blijkbaar tijdens een

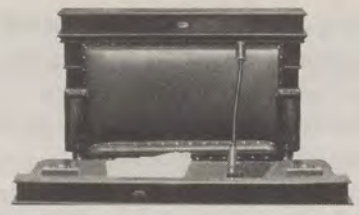

gesprek met de lezers van Het Belang van Limburg. De excellentie uit Bree vindt dat het niet de taak is van de overheid om zich met dat soort regelneverij bezig te houden. Tegelijk kondigde hij aan een nieuwe kaderwet te zullen uitwerken voor de ambulante handel. Blijft natuurlijk de vraag hoeveel particulieren iedere week opnieuw met hun eigen uitzet aan het leuren kunnen gaan en daarbij niet in de eerste plaats 'winst' – onder welke vorm dan ook - vooropstellen …

♦ WETSTRAAT ♦

Pas twee en een halve maand na de oprichting van de dioxinecommissie beschikken de leden over verslagen om hun ambities waar te maken. Al blijkt er met die documenten één en ander aan de hand. Hoe komt dat?

De valse start

De dioxinecommissie startte onder een slecht gesternte. Van meet af aan ontbraken de nodige documenten voor een ernstig en objectief onderzoek. Begin augustus schreef commissievoorzitter *Charles Janssens* (PS) een brief naar de betrokken administraties om hem de nodige verslagen over te maken. Toen de commissie eind augustus voor het eerst bijeenkwam, waren er nauwelijks documenten voorhanden. De indruk onstond dat daar 'staatsbelangen' mee gemoeid waren. Europa mocht niet voor het hoofd gestoten en de prille meerderheid niet in het gedrang worden gebracht. Overigens duwde de federale regering harder op het pedaal dan de commissie zelf. Het paarsgroene kabinet kondigde immers de oprichting van een ééngemaakte federale voedselinspectiedienst aan.

GEEN INTERESSE

Dat werd reeds in 1988 door gewezen Euro-parlementslid *Jaak Vandemeulebroeke* (VU) op tafel geworpen! Met medewerker *Bart Staes* bleef hij ieder jaar zijn eis herhalen. Er kwamen parlementaire initiatieven, maar die werden in de eerste plaats door de CVP afgeblokt daarin gesteund door de Boerenbond, terwijl de socialisten lieten begaan en de liberalen geen interesse hadden. Door de dioxinecrisis kon het voor de nieuwe paarsgroene regering niet snel genoeg gaan. In het regeerakkoord heeft ze het over de oprichting van een *Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid*. Om de voedselketen van begin tot einde objectief en behoorlijk, dus zonder communicatiestoornissen en vetes tussen verschillende administraties en kabinetten, te controleren, is o.m. een ééngemaakte inspectiedienst noodzakelijk. De huidige federale regering wil daar cito presto werk van maken en heeft daartoe reeds in augustus een spoedadvies aan de Raad van State gevraagd. Want minister van Volksgezondheid *Magda Aelvoet* (Agalev) wil met 'bijzondere machten' werken. Dat voornemen schakelt het parlement zo goed als uit en doorkruist de belangrijkste doelstelling van de dioxinecommissie.

G. Dauphin

Ondervoorzitter van de dioxinecommissie Annemie Van de Casteele (VU) wil originele documenten.

Ondervoorzitter *Annemie Van de Casteele* (VU): „De commissie moet in de eerste plaats nagaan wat er fout liep en op basis van haar bevindingen structurele voorstellen aan de regering overmaken." Wat de regering voorstaat, ook al blijven de vooropgestelde doelstellingen bijzonder vaag, houdt net het omgekeerde in: het kabinet Verhofstadt blijkt niet van plan de aanbevelingen van de dioxinecommissie af te wachten. Is het daarom dat de commissie zo lang op de nodige rapporten moest wachten?

GEKUIST?

Overigens is vooralsnog niet duidelijk of de commissie al dan niet 'gekuiste' documenten heeft gekregen. Begin september schreef *Guy Temmerman*, directeur-generaal van de Eetwareninspectie, zijn verslag over de dioxinecrisis. Dat werd op 14 september aan zijn overste *Albert d'Adesky* doorgespeeld. Op woensdag 29 september kregen de commissieleden het verslag. Wat bleek? Het ging niet om het originele rapport van Temmerman, wel om een aangepaste versie. Zowel het verslag van de Eetwareninspectie als dat van het IVK en van de juridische dienst van het ministerie van Volksgezondheid belandde midden september op het kabinet van minister Aelvoet. Die droeg de secretaris-generaal van het ministerie op de drie rapporten te 'coördineren'. Daardoor ontbreekt het de commissie aan 'originele' verslagen. Er rijst een sterk vermoeden dat d'Alesky van de 'coördinatie-opdracht' misbruik maakte om het verhaal van Temmerman in zijn voordeel te herschrijven. Dat liet Temmerman alleszins in de dioxinecommissie uitschijnen. Achter gesloten deuren opende hij het boekje van d' Adesky. Die was reeds op 30 april op de hoogte van de affaire, maar lichtte Timmerman niet in. D' Adesky is van PS-signatuur. Dekte minister Aelvoet, middels de coördinatieopdracht, de coalitiepartner in? Temmerman heeft zijn originele versie aan de dioxinecommissie bezorgd.

Annemie Van de Casteele: „We zullen ook de andere originele documenten opvragen."

KENNIS IS MACHT

Niet enkel het vermoedelijke gefoefel met verslagen speelt de dioxinecommissie parten. Het is zeer de vraag in hoeverre de ondervraagde topambtenaren hun relaas correct zullen weergeven. Daarmee belanden we terug bij het in de steigers staande Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid. Dat zou inhouden dat het *Instituut voor Veterinaire Keuring* (IVK), de administratie *Landbouw*, de *Eetwareninspectie* en de *Farmaceutische Inspectie* samengevoegd worden. Zoiets zorgt voor de nodige commotie bij de topambtenaren van de huidige diensten. Vergelijk de hele operatie met de politiehervorming, dan duiken ook deze keer dezelfde vragen en moeilijkheden op. Wie zal binnen het op te richten Agentschap de scepter zwaaien, welke oorspronkelijke dienst krijgt er de overhand, wie zal wat gaan verdienen?

Kennis is macht. De 'gegadigden' zullen de boeken openen en dan weer sluiten en afhankelijk van mogelijke toekomstverwachtingen de ene wel en de andere niet de hand boven het hoofd houden. En zullen de topambtenaren de moed opbrengen om ook de verantwoordelijkheid van de huidige ministers in kaart te brengen?

(evdc)

Ziekenvervoer is geen koophandel

De organisatie van ziekenvervoer door onbezoldigde vrijwilligers, meestal georganiseerd door het *Rode Kruis* en het *Vlaams Kruis*, staat op de helling. Onbezoldigde vrijwilligers staan in voor niet-dringend ziekenvervoer. Toch beschouwen de privé-ziekenwagendiensten dit als 'concurrentievervalsing'. Ze verwijzen daarbij naar de hoge loonkosten die zij moeten betalen en stapten naar de handelsrechtbank.

Die volgde de redenering van de commerciële uitbaters en dat bleef niet zonder gevolgen. Vooral in landelijke gemeenten zijn er onvoldoende privé-ziekenwagens zodat het ziekenvervoer daar in het gedrang kwam. Het probleem werd zo nijpend dat meer dan 100 gemeenten beslisten de ziekenwagens van het Rode Kruis op te vorderen voor de organisatie van niet-dringend ziekenvervoer. Overigens begon de uitspraak van de handelsrechtbank ook een bedreiging te vormen voor het dringend ziekenvervoer. Want heel wat vrijwilligers doen eerst de nodige ervaring op vooraleer te kunnen optreden bij dringende gevallen of bij rampen.

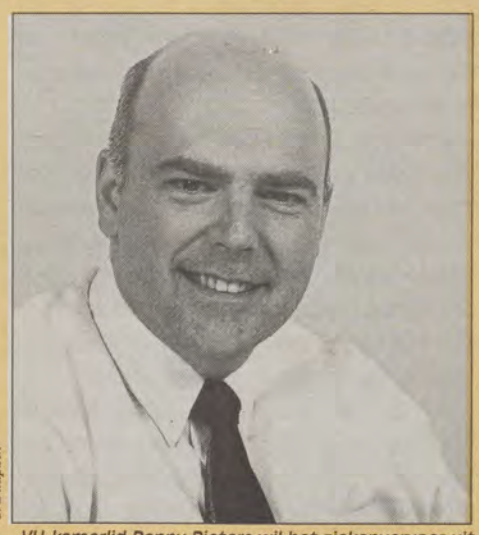

G. Dauphin

VU-kamerlid Danny Pieters wil het ziekenvervoer uit de zuiver commerciële sfeer halen.

In november 1997 had het Hof van Beroep oren naar deze redenering en sprake het de handelsrechtbank tegen. Maar, een kleine twee jaar later vernietigde het Hof van Cassatie in een arrest de uitspraak van het Hof van Beroep. Kortom, na een gerechtelijke carrousel blijft de rechtsgrond om ziekenwagens voor niet-dringend vervoer op te vorderen hoogst onzeker.

Volgens VU-kamerlid *Danny Pieters* is deze situatie niet langer houdbaar. Hij wil een nieuwe, omvattende wetgeving ter zake. In afwachting daarvan moet het ziekenvervoer uit de zuiver commerciële sfeer gehaald worden. Want, met zijn arrest aanziet het Hof van Cassatie àlle vormen van ziekenvervoer als zuiver commercieel.

„We kunnen ziekenvervoer toch niet langer als een 'daad van koophandel' kwalificeren?", zo merkt Pieters op. „Het kan niet dat vrijwilligers een proces aan hun been krijgen omwille van de zogenaamde onrechtmatige concurrentie." Om dat de vermijden zal de professor in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel indienen.

(evdc)

Onbegrijpelijk klinkt de uitspraak van het Arbitragehof inzake de tabaksreclame. Niet alleen de VU-voorzitter reageerde verbolgen ook het OVV sprak er namens de 60 aangesloten verenigingen zijn ongenoegen over uit. Dat de uitspraak veel verder draagt dan de loutere reclame-inkomsten mag blijken uit beide commentaren.

P. Van Belle

♦ ACTUEEL ♦

Arbitragehof doet aan politiek

In een persmededeling zegt VU-voorzitter *Patrik Vankrunkelsven* verbijsterd te zijn over de uitspraak van het Arbitragehof inzake het verbod op tabaksreclame. Een weloverwogen democratische beslissing van het parlement wordt terug naar af gestuurd. Het Arbitragehof doet aan politiek. Eens te meer wordt een verschil in beleidsvisie tussen Vlaanderen en Wallonië ten koste van de democratie beslecht.

WAALSE VINGERKNIP

De Volksunie blijft achter de strenge antitabakswet staan, maar heeft er geen enkele moeite mee dat tabaksreclame in Wallonië niet en in Vlaanderen wel wordt verboden.

Patrik Vankrunkelsven: „Maar laten we dan wel meteen het gezondheidsbeleid splitsen en dit tot een verantwoordelijkheid van de deelstaten maken. Het communautair opportunisme van het Arbitragehof in dit dossier maakt de roep naar een eigen Vlaams gezondheidsbeleid alleen maar sterker."

Dat het verbod op de tabaksreclame ingegeven is vanuit een bezorgdheid om de volksgezondheid is blijkbaar van geen tel. Tabak is verantwoordelijk voor diverse aandoeningen. Jaarlijks sterven in de EU ongeveer 450.000 mensen ten gevolge van tabaksgebruik. De grote bedragen die de tabaksindustrie besteedt aan reclame in de media en aan de sponsoring van sportieve en culturele evenementen heeft enkel tot doel nieuwe verbruikers te vinden, en vooral jongeren.

P. Vankrunkelsven: „Een vingerknip van de Waalse regering en de Francorchampslobby is helaas voldoende om het hoofd nederig te buigen en het parlement te verplichten zijn wetgevend werk als onbestaande te beschouwen!"

ARBITRAGEHOF AANPASSEN

Ook het Bestuur van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) heeft het arrest van het Abritragehof inzake de tabakswet nader bekeken.

Voorzitter *Matthias Storme*: „Los van het commentaar dat men vanuit juridisch oogpunt al dan niet bij dit arrest kan hebben, stelt het OVV vast dat het Arbitrage-hof meer en meer de strikt juridische taak van 'grondwettigheidstoetsing' verlaat en meer een meer een politiek orgaan wordt.

In dit licht bekeken oordeelt het OVV dat de samenstelling van het Arbitragehof, namelijk op grond van een strikte pariteit tussen Vlamingen en Franstaligen, gezien de wijze waarop het Hof zijn opdracht interpreteert, niet langer aanvaardbaar is.

Indien het Arbitragehof beslissingen neemt die mede politiek zijn, dient het aandeel van de Vlamingen in dit Hof evenredig te zijn met het aandeel van de Vlamingen in België."

Het Arbitragehof heeft zopas een zeer verregaande uitleg gegeven aan het evenredigheidsbeginsel. Het wordt dan ook tijd dat aan de totaal onevenredige vertegenwoordiging van de Vlamingen in dit Hof en in steeds meer federale instellingen een einde wordt gemaakt. Deze instellingen schijnen vandaag de dag immers enkel nog tot taak en doel te hebben om de Vlaamse meerderheid te fnuiken. Zo stelt het OVV vast.

M. Storme: „Dit alles is des te dringender nu de nieuwe regering de intentie heeft geuit om de bevoegdheid van het Arbitragehof nog uit te breiden, wat wil zeggen : nog meer materies aan de democratische Vlaamse meerderheid te onttrekken."

Reclame voor tabak kost miljarden en is gericht op jongeren.

5

IK WIL JOU VOOR AFSPRAAK 2000

VLAAMSE VREDESWEEK

Ik besef dat ik mee verantwoordelijk ben voor de toekomst van de mensheid en de vrede in onze wereld. Daarom wil ik in mijn dagelijkse leven, mijn gezin, mijn klas, mijn werk, mijn omgeving, mijn land en mijn plaats in de wereld:

1. Alle leven eerbiedigen
Eerbied hebben voor het leven en de waardigheid van iedere mens, zonder discriminatie en zonder vooroordelen;

2. Geweld verwerpen
Actief geweldloos handelen en geweld in alle vormen – fysiek, seksueel, psychologisch, economisch en sociaal – verwerpen, vooral tegenover de meest misdeelden en kwetsbaren;

3. Met anderen delen
Mijn tijd en materiële middelen delen en zo uitsluiting en onrecht, politieke en economische onderdrukking helpen bestrijden;

4. Luisteren om te begrijpen
Vrijheid van meningsuiting en culturele verscheidenheid verdedigen, en steeds de voorkeur geven aan dialoog en communicatie boven fanatisme, laster en afwijzing van anderen;

5. Zorg dragen voor onze planeet
Op een verantwoorde wijze consumeren met het oog op de bescherming van het natuurlijke evenwicht op onze planeet;

6. Solidariteit herontdekken
Meebouwen aan de gemeenschappen waartoe ik behoor met aandacht voor de volwaardige deelname van vrouwen, respect voor democratische beginselen en met het oog op (nieuwe vormen van) solidariteit.

Onderteken samen met miljoenen mensen wereldwijd dit engagement voor een nieuwe eeuw met minder geweld. Stuur een briefje met je naam, geboortedatum en woonplaats naar het Vredeweek-secretariaat.

SAMEN NAAR EEN CULTUUR VAN VREDE EN GEWELDLOOSHEID

2000 : Internationaal jaar voor een cultuur van vrede

Een initiatief van Artsen voor Vrede, De Vuurbloem, Forum voor Vredesactie, Jeugd & Vrede, Pax Christi Vlaanderen, Verbond VOS

MET MEDEWERKING VAN UW KRANT

Vlaamse Vredesweek - Italiëlei 98a - 2000 Antwerpen - tel. 03/225 10 00 - fax: 03/225 07 99 - vredesweek@paxchrvl.ngonet.be - www.paxchrvl.ngonet.be/vrede.htm

Willem Eekelers, Lode Craeybeckx, Camille Huysmans op de 1 mei-viering van 1939.

Wim Geldolf schreef een merkwaardig boek over Camille Huysmans en Lode Craeybeckx, twee persoonlijkheden uit de socialistische beweging. Zonder schroom, maar met grote wetenschappelijke bezorgdheid worden diverse vooralsnog onvoldoende uitgeklaarde wetenswaardigheden over beide heren uit de doeken gedaan. Dit boek vult een historische leemte.

In goede en kwade dagen

Camille Huysmans en *Lode Craeybeckx* staan gecatalogeerd als uitgesproken socialistische flaminganten, alhoewel Huysmans met vrouw en kinderen meestal in het Frans correspondeerde en Craeybeckx een Waalse moeder had en in het gezin Frans werd gesproken.
Beiden vergrijsden in de politiek: Craeybeckx bleef burgemeester tot zijn 80ste en Huysmans was de eerste 100-jarige parlementair.
In leeftijd verschilden zij 26 jaar, zij verschilden ook stilistisch en van karakter: Huysmans was bijtend sarcastisch, maar kwetsbaar; Craeybeckx gevoelig maar snedig en uitdagend, erg retorisch ook; Huysmans sober en ascetisch, Craeybeckx epicuristisch...
Huysmans begon als grote internationale figuur, Craeybeckx zou vooral een 'Antwerpenaar' blijven. Huysman beschouwde zichzelf als een 'orthodox marxist', terwijl Craeybeckx zich als 'niet-marxist'affirmeerde.

FREDERIK VAN EEDEN

Het eerste contact vanwege Lode Craeybeckx, die een straf van 5 jaar wegens activisme uitzat, behelst een brief aan Camille Huysmans op 25 april 1922. Daarin vroeg hij tussenkomst voor een mede-gevangene, een Waalse activist, die tot 15 jaar was veroordeeld. De brief was waarschijnlijk geïnspireerd door dr. *August Borms*. Huysmans was op dat ogenblik volksvertegenwoordiger en schepen te Antwerpen, Craeybeckx leunde sterk aan bij zijn activistische kompanen en was geen lid van de BWP. Huysmans heeft het verzoek ingewilligd.
Op zijn 16de verloor Craeybeckx zijn geloof in het katholicisme, zonder daarom ooit een God-loochenaar te worden. Zijn overgang naar het socialisme schreef hij toe aan persoonlijke lectuur, o.a. van Van Eeden en zijn 'communistisch geïnspireerd communeproject van Walden'.
Ook Huysmans had een binding met Van Eeden. Hij vertaalde 'De kleine Johannes' in het Frans (1903). Intussen zette Van Eedens brochure 'Aan de Vrije Jeugd' (1914) Craeybeckx tot actie aan, heel wat flamingantische leraren (*Bulens*, Borms, *Grietens*...) steunden hun jonge leerlingen daarin.
Via de centrale examencommissie behaalde Lode Craeybeckx vervroegd zijn humanioradiploma. Vervolgens schreef hij zich in aan de *von Bissing*-universiteit te Gent, eerst in de kandidatuur Germaanse, daarna klassieke filologie. Met verwaarlozing van zijn studies trad hij intussen als spreker op bij activistische meetings.
Craeybeckx' overgang tot de BWP in 1922 wordt zeker niet ideologisch maar eerder om opportunistische redenen verklaard. Via *Willem Eekelers* wordt met Huysmans beraadslaagd om Craeybeckx te laten meewerken aan 'Volksgazet'. Deze eerste medewerking situeert zich in 1923. Huysmans kende het activistische verleden van Craeybeckx, maar pleitte op dat moment voor amnestie voor activisten.

NAAR LIMOGES

Met zijn redevoering van 14 oktober 1936 in de ministerraad profileerde *Leopold III* zich als verdediger van België absolute neutraliteit. Dit verwekte heel wat meningsverschillen, ook in de BWP. *Spaak* en De Man waren gewonnen voor de koninklijke visie, ook Craeybeckx; Camille Huysmans, toen woordvoerder van de Socialistische Kamerfractie, niet. Hij zag dit neutraliteitsdenken weerlegd door de internationale feiten en beschouwde het als een 'gevaarlijk niet-denken'.
Na de capitulatie en de bezetting van Antwerpen, verliet Huysmans het land en liet *Leo Delwaide* als waarnemend burgemeester achter. Ook Craeybeckx volgde de regering naar Limoges, hij keurde er mee de motie tegen Leopold III goed. Na een kort verblijf te Toulouse, waar hij zou bemiddeld hebben in de vrijlating van Belgische vooraanstaanden in het kamp van Le Vernet d'Ariège, keerde hij begin september 1940 naar Antwerpen terug.
In de late herfst hernam Craeybeckx er zijn advocatenpraktijk. Zijn kantoormedewerker, de radicale groot-Nederlander en plaatsvervangend hoofdredacteur van 'Volk en Staat', *Jan Brans* bleef op post tot 1942. Pikant detail daarbij: 'Volk en Staat' werd nu gedrukt op de in beslag genomen persen van 'Volksgazet'!

BREUKLIJNEN

Wegens een opgedrongen afscheidszitting van naar het Oostfront vertrekkende Vlaamse SS-vrijwilligers gaven Delwaide en diverse schepenen op 27 januari 1944 hun ontslag. De VNV'er *Jan Timmermans* werd dd. burgemeester.
Vanaf 11 september 1944 nam Camille Huysmans het burgemeesterschap weer op. De BWP werd nu omgedoopt tot Belgische Socialistische Partij.
Vanaf 1945 begonnen zich enkele breuklijnen in de verhouding tussen Huysmans en Craeybeckx af te tekenen. Onder andere wegens Huysmans' klacht tegen een satirisch artikel in ''t Pallieterke'. Een proces kwam er echter niet, maar Huysmans voelde zich gefrustreerd en bleef met een 'vermoeden van complot en wantrouwen' ten overstaan van zijn persoon zitten.
Belangrijk waren de gemeenteraadsverkiezingen van 24 november 1946: mevr. Delwaide haalde 41.486 voorkeurstemmen, Huysmans 3.753 en Craeybeckx 2.676. De auteur, *Wim Geldolf*, gaat zeer detaillistisch in op de collegevorming. Op 3 februari 1947 startte het BSP-CVP-bestuur zijn werkzaamheden zonder... burgemeester.
Ondertussen was Huysmans premier geworden en voor Antwerpen niet beschikbaar. Bij de minister van Binnenlandse Zaken en partijgenoot *Piet Vermeylen* drong hij aan op de benoeming van Eekelers tot burgemeester van Antwerpen. Op 9 april werd Lode Craeybeckx door de prins-regent tot burgemeester benoemd.

TRAUMA'S

Naar aanleiding van zijn 80ste verjaardag bereidde de BPS in 1951 voor Huysmans een groots huldebetoon voorbereid, niet alleen om zijn 'trauma's en frustraties' weg te werken maar ook om de opgelopen schade door de koningskwestie op te vangen. Bij geen enkel facet van deze viering werd Craeybeckx betrokken. Enkel bij de begrafenis van *Herman Vos* (15 mei 1952) en Willem Eekelers (21 mei 1954) zijn beide protagonisten als sprekers weer verenigd.
Op 27 april 1954 werd Huysmans weer Kamervoorzitter en lanceerde Craeybeckx zijn campagne 'Antwerpen laat Brussel niet los'.
Op 86-jarige ouderdom hertrouwde Camille Huysmans met de 35-jarige *Ida Smissen*, daarbij was Craeybeckx zijn getuige!
Toen in 1958 de regering *Eyskens-Lilar* (CVP-PVV) Huysmans als Kamervoorzitter liet vervangen door *Kronacker*, was Camille pas echt woedend! Intussen bleef hij in de Antwerpse gemeenteraad sprankelende, maar strikt persoonlijke betogen houden. Vanaf 1955 liet hij ook zijn anti-Amerikaanse, pro-communistische houding blijken, zijn vele reizen in de communistische wereld en zijn innige vriendschap met de blijkbaar gelijkgezinde koningin Elisabeth ergerden velen.
In april 1964 veroorloofde Lode Craeybeckx zich in een dronken bui de onvergeeflijke loslippigheid over de joden, de commotie daarrond nam internationale vormen aan.
Na 18 jaar burgemeesterlijk mandaat zou Craeybeckx in 1964 niet meer kandideren, door toedoen van *Mathilde Schroyens* werd tijdens een late en sterk uitgedunde ledenvergadering en trouwens onstatutair Craeybeckx buiten poll toch weer op de lijst geplaatst... en gekozen! Hij zou nog 12 jaar, tot aan zijn dood op 79-jarige ouderdom, als burgemeester fungeren.
En Huysmans? Toen *Jos van Eynde* hem op 20 februari '65 per brief adviseerde niet meer op te komen voor de parlementsverkiezingen, reageerde Camille andermaal furieus. Zijn reactie werd de aparte lijst 'Huysmans de socialist' , met 14.937 stemmen werd hij echter niet verkozen.
Huysmans overleed op 25 februari 1968. Op zijn staatsbegrafenis op 29 februari hield Lode Craeybeckx één van de toespraken.

Dirk Stappaerts

⇨ ***Camille Huysmans en Lode Craeybeckx 1922-1968. Het verbaal van een politieke relatie in goede en kwade dagen. Wim Geldolf. Uitg. Facet, 1999, 328 blz., 16 blz. illustraties, 1.200 fr.***

Limburgs postpersoneel wordt doorgelicht

P. Bolstius

Het Limburgse postpersoneel klaagt reeds jaren allerlei wantoestanden aan bij de directie, zonder resultaat echter. Het is de jarenlange malaise dan ook meer dan beu.

Er wordt een onsamenhangend beleid gevoerd en er bestaat geen eenvormigheid in reglementeringen en beslissingen. Vanuit verschillende afdelingen komen veel tegenstrijdige richtlijnen op de postkantoren af, enz... Van een open en gestroomlijnde communicatie vanwege de directie met de kantoren is er geen sprake.

Deze problemen zijn niet nieuw, ongeveer 10 jaar geleden stelde *Frieda Brepoels* dezelfde wantoestanden vast en na enkele parlementaire initiatieven was er plots heel veel mogelijk. Optimistisch zoals zij is, denkt het Limburgse VU-kamerlid dat dit nu ook weer het geval zal zijn.

GEEN POST MEER?

Uit navraag in verschillende Limburgse kantoren blijkt dat voor 1999 per postman een gemiddelde van 90 vrije dagen, vakantie én overuren inbegrepen, nog op te nemen zijn. Duizend overuren per kop is echt geen uitzondering. Dit betekent, rekende Brepoels voor, dat de boden vanaf vandaag in feite thuis mogen blijven en dat er geen post zal bedeeld worden. Daarom wou zij weten of deze cijfers te veralgemenen zijn voor de rest van het land en wat het aantal overuren en vakantiedagen is per ontvangerij in de provincie Limburg.

Frieda Brepoels: „Er is dus duidelijk te weinig personeel, een probleem dat versterkt wordt door een groot aantal langdurige zieken. Bestaan er voor wat Limburg betreft cijfers over dit probleem? Welk controle-organisme wordt ingeschakeld, met welke opdracht en met welke resultaten? Het zijn vragen die gesteld moeten worden."

En die legde ze dan ook voor aan *Rik Daems*, de federale minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven.

Maar er is meer wat Brepoels bezwaart. Een gelijkaardig probleem stelt zich bij de bedienden die voortdurend uren inleveren terwijl er steeds bijkomende taken worden opgelegd. Deze zijn waarschijnlijk nodig als gevolg van het wegvallen van de monopoliepositie, de bank- en verzekeringsproducten, de gadgets van Coca-Cola-acties, enz... Is dit laatste een publicitaire stunt of wenst De Post in de toekomst nog meer van dit soort activiteiten aan te trekken? Ook deze vraag kreeg het Kamerlid mee naar Brussel.

NIEUWE LEI

F. Brepoels: „Op dit ogenblik worden de uren per kantoor toegekend in functie van het werk van het jaar voordien. Intussen zijn er veel producten bijgekomen maar geen uren. Zou het niet logisch zijn dat de bank- en verzekeringsproducten volledig in rekening worden gebracht voor de berekening van het aantal uren en dat dit op een rationele manier zou gebeuren? Tenslotte hebben dergelijke problemen zeker ook te maken met het profiel en imago van het bedrijf."

Vanuit deze bekommernis vroeg Brepoels aan minster Daems welke maatregelen hij wil nemen om verbetering te brengen in deze toestand en of hij voor jongeren die een job bij het postbedrijf willen bekomen geen vlottere recruteringsmogelijkheden kan bedenken?

Voor wat de overuren betreft vraagt Brepoels maatregelen zodat de postboden bij de start van het nieuwe millennium met een nieuwe lei kunnen beginnen. Volgens de minister telde De Post in Limburg begin deze maand 248 langdurig zieke werknemers.

Tegen 15 oktober wil hij een gedetailleerd overzicht hebben van het aantal overuren en vakantiedagen die nog niet zijn opgenomen. Minister Daems sprak zich vrij sceptisch uit over de wettelijke mogelijkheden om overuren te laten uitbetalen, zoals een tiental jaren geleden wel eens is voorgevallen. Maar de minister toonde zich wel bereid om een oplossing uit te werken. Rik Daems gaf ook toe zich bewust te zijn van de moeilijkheden die De Post heeft om bijkomend personeel te zoeken, eer het zo ver is moet de minister eerst met de vakbonden overleggen hoe de aanwervingsvoorwaarden er (zouden) kunnen uitzien.

(mvl)

Verbond VOS in congres

Wevako

Het Verbond VOS viert dit jaar zijn tachtigjarige bestaan, het jaarlijks congres te Wevelgem van zondag jl. stond dan ook in het teken van deze jaardag. Vanzelfsprekend werden tal van toespraken gehouden o.m. een toelichting van het congresthema 'Naar een verbond der Lage Landen' door prof. *Herman Pauwels*. In de namiddag behandelde prof. *Matthias Storme* het thema vanuit zijn persoonlijke benadering terwijl gewezen minister *Rika De Backer-van Ocken* het over de geschiedenis van het Verbond VOS had. De slotrede werd door voorzitter dr. Hugo Thibaut uitgesproken.

De voorbereiding voor dit landelijke congres lag in handen van een groep vrijwilligers: zij schaarde zich voor de foto rond voorzitter Thibaut, secretaris *Jos Decock* en VOS-medewerker *J.P. Schoofs*. De werkgroep bestond uit leden van het bestuur 'Lode de Boninge' en bevatte mensen uit Wevelgem, Kortrijk , Geluwe en Lauwe.

WIJ

De regionale VU-krant

Moeten wij verdwijnen?

Dit moet zowat het zeventigste cursiefje zijn dat ik voor u, lezers en lezer, schrijf. En ik kan moeilijk aanvaarden dat dit tevens het laatste zou zijn.

Met dit weekblad heb ik, van vóór zijn geboorte, een sterke rationele en emotionele band.

Op blz. 119 van het boek 'Op de Barrikaden', geschreven door *Toon Van Overstraeten* en de redactie van WIJ, prijkt de foto van de colportageploeg van VU-arrondissement Aalst waar eenentwintig propagandisten poseren vóór een van de talloze werfcampagnes die wij tijdens de zestiger jaren bijna elke zondagvoormiddag organiseerden. Ik heb de foto nog eens bovengehaald. De meeste van de elf overlevenden zijn nu nog steeds goede vrienden.

Bij de jaarlijkse abonnementenslag heb ik mij lange tijd in de Top-10 van de WIJ-wervers gewerkt omdat ik vond dat ik als mandataris het voorbeeld moest geven. Vele mensen, die ik volgens de deontologische code heb kunnen helpen, vroegen mij hoe ze mij konden bedanken. Ik antwoordde steevast dat onze diensten gratis waren en wanneer zij aandrongen liet ik mij argeloos ontvallen dat het niet verboden was een abonnement op ons weekblad WIJ te nemen. Honderden mensen heb ik op die manier een bijkomende dienst bewezen want zij kregen en krijgen nog wekelijks waar voor hun geld.

De partijtop heeft onlangs in Blankenberge bij meerderheid beslist dat wegens het slinkend aantal lezers en de financiële overlast dit weekblad in zijn 44ste jaargang spijtig genoeg moet verdwijnen. Ik heb mij geweerd als een duivel in een wijwatervat. Het heeft niet mogen baten.

Nu heb ik alle begrip voor de financiële problemen en ben ik er van overtuigd dat het zo niet verder kan. Ziehier mijn overlevingsplan.

Indien de partijraadsleden overmorgen, zaterdag, in plaats van WIJ weg te stemmen, zich individueel ertoe willen verbinden om jaarlijks twee (2) abonnementen te werven en indien onze talrijke verkozen mandatarissen elk vijf (5) nieuwe lezers zouden winnen, dan kan ons lijfblad blijven bestaan als wekelijkse band, die alle andere partijen ons benijden. Dan kunnen alle luisteraars elke donderdag tijdens het persoverzicht op VRT het streeptje WIJ-commentaar blijven aanhoren.

Indien wij allen samen, solidair, deze nieuwe uitdaging niet aankunnen, indien deze kleine inspanning echt te veel gevraagd is, dan heb ik mijn zware twijfels over de ware inzet en de slagkracht van ons kader.

Op mijn 63ste ben ik graag bereid om er nog eens in te vliegen. De partijraad van overmorgen heeft het laatste woord.

Hopelijk tot later.

Jan Caudron

Etxamendi en Larralde

Laatste Baskenavond wordt ook mooiste

◆ UIT DE REGIO ◆

Vorige week las u in WIJ reeds dat *Flandriatik Ikastolentzat* (FLIK), het Vlaams Steuncomité voor Baskische Scholen, op 16 oktober voor het laatst zijn jaarlijkse Baskische feestavond organiseert. Hoofdact van deze 24ste editie is een optreden van de Noord-Baskische zangers *Etxamendi* en *Larralde*. En daarmee is de cirkel meteen ook rond. Want Etxamendi en Larralde waren ook aanwezig bij de start van FLIK. Het duo trad namelijk op tijdens de IJzerbedevaart van 1973, waar toen de solidariteit met het Baskische volk centraal stond. De Baskische delegatie, onder leiding van haar legendarische politieke voorman *Telesforo de Monzon*, maakte er zo'n indruk op *Ludo Docx* dat deze van de solidariteit met de Basken een van zijn levenswerken zou maken.

Ludo Docx was op dat moment licentiaat in de Opvoedkundige Wetenschappen en priester in het bisdom Antwerpen. Vanaf 1961 werkte bij het *Hoger Instituut voor Opvoedkunde* (HIVO) te Antwerpen. In de zomer van 1975, twee jaar na de bewuste IJzerbedevaart van '73, stichtte hij samen met collega-pedagogen *Paul Cautreels* en *Dirk Heyman* het *Vlaams Steuncomité voor Baskische Schooltjes*, of *Flandriatik Ikastolentzat* (FLIK). Om fondsen bij elkaar te krijgen organiseerde het FLIK-comité sinds 1975 een jaarlijkse Baskenavond in Antwerpen en gedurende enkele jaren ook in Brugge. Baskische muziek en dans maken het hoofdbestanddeel uit van deze manifestaties. Tevens gaf het comité sinds 1978 een contactblad uit voor sympathisanten. Voor bijzondere projecten werden af en toe ook zogenaamde 'aandelen' verkocht. Niet dat de aandeelhouder moest rekenen op een dividend, maar het was voor het goede doel.

Docx emigreerde in 1988 naar Baskenland, studeerde aan de universiteit van Donostia 'euskara' (Baskisch), verrichtte er pastoraal werk en gaf er evangelische jeugdlectuur in Baksische vertaling uit. In 1990 stichtte hij in Donapaleu op de Santiago de Compostelaroute het Vlaamse Huis in Baskenland, een ontmoetingscentrum voor Vlamingen en Basken. Het was niet de enige Vlaamse aanwezigheid in 'Frans'-Baskenland. Want bijna elke zomer was er wel een werkkamp van FLIK dat een of ander Baskisch dorpje onveilig maakte: de bouw van een Baskischtalig schooltje, de verbouwing van een vervallen schuur tot een bescheiden gemeenschapshuis, de restauratie van cultuur-historisch patrimonium in een dorpje dat door emigratie werd geplaagd, ...

Op de Baskenavond van 16 oktober zal de 25-jarige FLIK-werking middels een video- en diamontage in beeld worden gebracht. Voor en na het eigenlijke programma wordt de animatie verzorgd door een txaranga, een kwartet met traditionele Baskische muziekinstrumenten. Muziek die uitnodigt tot dansen. De jonge muzikanten *Jojo* en *Ramuntxo* brengen een aantal van hun nummers, maar de eregasten Etxamendi en Larralde nemen zoals gezegd de hoofdbrok voor hun rekening.

(pdz)

Aandelen

De opbrengst van de fondsenwerving gaat dit jaar naar een nieuw op te richten Baskischtalig college in Donaixti (St.Just-Ibarre). Een zeer belangrijk project aangezien dit derde college in Noord-Baskenland ook jongeren uit het binnenland (m.n. uit de provincies Beherea-Naffaroa en Zuberoa) in staat zal stellen Baskischtalig onderwijs te volgen in hun eigen streek. De twee reeds bestaande colleges (Kambo en Ziburu) bevinden zich beide immers in de kustprovincie Lapurdi (Labourd).

U kan ten voordele van het college een aandeel kopen voor 1200 frank door dit bedrag te storten op rekening 404-1040711-50 van het Vlaams Steuncomité Baskische Scholen. Indien u niet aanwezig kan zijn op 16 oktober en ook geen aandeel koopt kan u toch een financieel steentje bijdragen via een storting op hetzelfde rekeningnummer.

Vlaams-Baskische feestavond

Zaterdag 16 oktober 1999 om 20 uur
Ruiterhal van de Hemelhoeve - Brasschaat

Tafelreservatie voor de 24ste Baskenavond

Wij _____ (naam)

_____

_____ (adres)

reserveren een tafel voor ..... (aantal) personen

Wij brengen dit goed volk mee en zouden graag met hen aan tafel zitten:

_____

_____

Wij reserveren nu al .___ toegangskaarten en storten ___ x 200 fr. op rekening 404-1040711-50 van Vlaams Steuncomité Baskische Scholen - 2020 Antwerpen.

Dit formulier terugsturen naar of faxen naar:
Mieke en Jan Verbist - Begoniastraat 4 - 2222 Itegem
Tel & Fax: 015/24.64.30
Of e-mailen naar piet.de.zaeger@planetinternet.be

Jan Loones secretaris van het Vast Bureau

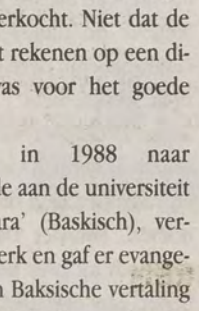
G. Dauphin

Vlaams volksvertegenwoordiger *Jan Loones* werd, tijdens de eerste plenaire zitting van het Vlaams Parlement van 27 september jl., benoemd tot secretaris-lid van het Vast Bureau van het Vlaams Parlement voor het zittingsjaar 1999-2000.

Jan Loones werd door zijn VU&ID-fractie voor die functie aangeduid. Samen met de fractievoorzitters bepaalt het Vast Bureau de agenda en de regeling van de parlementaire initiatieven.

Het Bureau van het Vlaams Parlement werkt onder leiding van parlementsvoorzitter *Norbert De Batselier*, maken er verder deel van uit: vier ondervoorzitters, die secretarissen (waarvan Loones er een is), zes fractievoorzitters en een griffier-secretaris-generaal.

De fractievoorzitters nemen alleen inzake politieke aangelegenheden deel aan de werkzaamheden van het uitgebreid Bureau.

Het Partijbestuur deelt mee

Na afloop van het Volksunie-Partijbestuur van maandag 4 oktober jl. werd volgende persmededeling verspreid.

UITWIJZING SLOVAAKSE ZIGEUNERS VERLOOPT STUNTELIG

De VU vindt een asielbeleid zonder uitwijzingsbeleid niet realistisch, maar de manier waarop asielzoekers worden uitgewezen dient humaan en op eerlijke gronden te gebeuren. Het asielbeleid mag er zeker niet toe leiden dat vluchtelingen in de illegaliteit terecht komen. Een waardige opvang, kwaliteitsvolle asielprocedures en correcte afspraken omtrent de eventuele uitwijzing zijn noodzakelijk.

De manier waarop nu met de Slovaakse zigeuners wordt gehandeld is stuntelig en zelfs beschamend. Beschamend omdat men weet dat vele zigeuners uit landen komen waar ze worden gediscrimineerd. Er wordt steeds gesproken over verdragen met Slovakije aangaande de terugkeer van de zigeuners, maar niet over maatregelen die de discriminatie van minderheden in Oost-Europese landen moeten stoppen.

De VU stelt zich uitdrukkelijk vragen bij het optreden van de Gentse politie. Wat is er precies gebeurd? Waar ligt de verantwoordelijkheid voor de overbrenging naar het centrum 127bis? Mensen die vrijwillig wensen terug te keren naar hun land van herkomst dienen niet te worden opgesloten in gesloten asielcentra. De verantwoordelijkheid voor de chaotische organisatie van de repatriëring ligt willens nillens deels bij de minister van Binnenlandse Zaken. Duquesne creëerde valse verwachtingen bij de plaatselijke overheden. Door met grote sier aan te kondigen dat hij snel maatregelen zou nemen tot het terugwijzen van illegalen, heeft hij wellicht zelf initiatieven zoals die van de Gentse politie in de hand gewerkt.

VU-Volksvertegenwoordiger Karel Van Hoorebeke krijgt de opdracht in de Kamer te interpelleren over het optreden van de Gentse politie ten aanzien van de Slovaakse zigeuners en de verantwoordelijkheid hierin van minister Duquesne.

VVM-dag in Herent

P. Janssens

◆ UIT DE REGIO ◆

Naar jaarlijkse gewoonte organiseert de Vereniging van Vlaamse Mandatarissen (VVM) een startdag om het politieke jaar 1999-2000 op gang te schieten. De Herentse Volksunieafdeling speelt dit jaar gast voor de VVM-startdag.

Jos Bex, Vlaams parlementslid en *Willy Kuijpers*, burgemeester verwelkomen de leden op zaterdag 9 oktober '99 om 9u.30 in de raadszaal van het Herentse stadhuis. Tijdens de voormiddag staat een panelgesprek op het programma. Het gesprekstema behandelt de kartelvorming op gemeentelijk niveau. Na een inleiding van de VVM-voorzitter, *Etienne Van Vaerenbergh* verwoorden drie mandatarissen hun lokale ervaringen tijdens een panelgesprek:

- De Hoogleedse burgemeester, *Jean-Pierre Pillaert*, verwierf met zijn Kartellijst in één klap de absolute meerderheid en verwees tijdens de voorbije twee legislaturen de CVP naar de oppositiebanken.
- Mevr. *Monica Bruylandt-Vandevelde* werd in '94 schepen voor Milieu, Informatie en Toerisme. De Tervurense Volksunie kwam met de VLD en enkele onafhankelijken in kartel op met de lijst NET (*Nieuwe Eenheid Tervuren*).
- *Harry Vanherf* werd op een kartellijst verkozen in de Zutendaalse gemeenteraad. Als fractieleider staat hij met zijn groep in voor het oppositiewerk.

De nodige tijd om tijdens een gesprek- en discussieronde de zaal aan bod te laten komen is voorzien. Er is mogelijkheid om te middagmalen. Vooraf inschrijven is noodzakelijk.

Tijdens het namiddaggedeelte plannen we twee rondleidingen in de gemeente Herent. Jos Bex en Willy Kuijpers zijn onze gidsen tijdens een bezoek aan het Herents OCMW en de ingrijpende HST-werken.

De VVM-startdag wordt afgesloten met een kleine receptie aangeboden door de Herentse Volksunieafdeling. Vlaams minister van Binnenlandse aangelegenheden, *Johan Sauwens* werd gevraagd om een slotrede te houden.

Meer info: VVM-secretaris Wim Jaques: tel. 02/219.49.30 of 0477/57.69.12, fax 02/127.35.10 of e-post vvm@volksunie.be

Willy Kuijpers maakt zich, samen met Jos Bex, op om de VVM-gasten te ontvangen. Nu zaterdag!

9

OOST-VLAANDEREN

Vr. 8 okt. DESTELBERGEN: Mossel- en visfeest met dans. Vanaf 19u.30. Dans vanaf 22u. Deelname: 450 fr., inschrijven vóór 1/10. Plaats van het gebeuren niet meegedeeld. Info: J-P. Roossen, 09/228.99.12. Org.: VU-Deselbergen-Heusden i.s.m. dr. J. Goossenaertskring.

Zo. 10 okt. ERPE-MERE: Eetfestijn van VU-Erpe-Mere. Van 11u.30 tot 18u. in Sint-Janshof, Keerstraat 218 te Ottergem. Keuze uit kalkoenfilet of warme zalm. (400 fr.), kinderen: 200 fr.

Zo. 10 okt. LAARNE: 4de Eetfestijn van VU-Laarne-Kalken. Warme beenhesp met groentenkrans en frieten. Van 11u.30 tot 14u. in zaal Breughel, Kalkendorp 28. Deelname: 375 fr., kinderen (-12j.) 200 fr., -5j. gratis.

Do. 14 okt. DEINZE: Zaal Carlo (rotonde Petegem-kerk) om 14u.30: Herman Maes en Jacques de Bruycker verklaren de voornamen en de familienamen van de leden. Org.: VVVG. Info: Willy Lowie, 09/386.67.47.

Za. 16 okt. EVERGEM: Fuif van VUJO-Evergem in Jeugdhuis Tentakel (Wippelgemdorp 12). Speciale gast is Vincent Van Quickenborne. Info: Kerste Van Grembergen (09/344.95.06).

Za. 16 okt. OUDENAARDE: VU- en FVV-Oudenaarde bezoeken Amsterdam en het Vlaams huis 'De Brakke Grond'. Deelname met de bus kost 700 fr. Inschrijven en info bij Jacques Vander Haeghen, tel. 055/31.29.94.

Di. 19 okt. NINOVE: Voordracht over 'De bende van Baekelandt'. Om 14u.30 in Buurthuis te Pollare, Hoogstraat 204. Org.: VVVG-Ninove; Info: René Martens, 054/33.43.47.

WEST-VLAANDEREN

Ma. 11 okt. ROESELARE: 200 jaar ordehandhaving in Roeselare. Voordracht door dhr. M. Bucket. Om 14u.30 in Parochiaal centrum, Kattenstraat 29. Org.: VVVG-Roeselare i.s.m. VCLD.

Di. 12 okt. IZEGEM: Kookdemonstratie Ter Marel door Wouter Vandennest. Om 20u. in Ter Marel. Org.: FVV-Izegem. Meer info: Renata Blondeel, 051/30.48.08.

Di. 12 okt. IZEGEM: 19de fietstocht. Vertrek om 14u. bij het beeld 'Het Paar', Korenmarkt. Org.: VVVG-Fietsclub.

Wo. 13 okt. BRUGGE: Dhr. Vandenbraembussche, ombudsman van de stad Brugge, spreeukt over zijn taak als bemiddelaar. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Deuren vanaf 14u. Na de activiteit is er koffietafel voor wie dit wenst. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

Wo. 13 okt. KORTRIJK: Provinciale voordracht van FVV. 'Welk vlees hebben we in de kuip' door Bart Staes. Om 20u. in West Flandria, Graaf Gwijde van Namenstraat 7 te Kortrijk. Inkom gratis. Info: FVV, 09/223.38.83.

Do. 14 okt. IZEGEM: Jan Wauters met 'Wat is er van de sport... en daarbuiten?'. Om 20u. in de Bar van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegang: 80 fr., abo's gratis. Org.: VSVK.

Zo. 17 okt. ZWEVEGEM: Jaarlijks ledenfeest van de Vlaamse Klub Groot Zwevegem in zaal Boldershof, Harel-beekstraat 25. Welkom vanaf 11u.30. Om 12u.30 tafelrede door Annemie Van de Casteele. Eetmaal vanaf 13u. Deelname 400 fr., - 10j. gratis. Inschrijven vóór 14/10 bij Erik Maes, 056/75.65.57.

Di. 19 okt. IZEGEM: Lic. Beatrijd De Walsche over 'Heksen en volksdevotie'. Om 14u.30 in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat 4. Org.: VVVG-Izegem.

Di. 19 okt. BRUGGE: Over dames, juffrouwen en grootjuffrouwen. Tocht door Brugge met als thema het vrouwelijke aspect. Samenkomst om 14u.30 parking Katelijnepoort. Duur: 2 uur. Deelname: leden 50 fr., niet-leden 100 fr. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

Wo. 20 okt. IEPER: Wilfried Beele sprekt over familiekunde en de familienamen. Om 15u. in de zaal van ziekenfonds Westflandria te Ieper. Org.: VVI.

VLAAMS-BRABANT

Do. 7 okt. BRUSSEL: Baskische week met tot 13 okt. Tentoonstelling Baskenland-Vlaanderen. In de kelder van Gemeenschapscentrum De Kroon, J.B. Vandendrieschstraat 19 te Sint-Agatha-Berchem. Dagelijks van 14 tot 18u. Zat. 9/10 tot 21u. Op 9/10 vanaf 18u.: Baskische etentje. Org.: FVK-Rodenbach-fonds.

Za. 9 okt. MACHELEN: Laatzomeretentje. Van 17 tot 22u. in De Rode Leeuw, Brounsstraat 1 te Machelen. Ook op 10/10 van 11u.30 tot 15u. Org.: VU-Machelen.

Za. 9 okt. TIELT-WINGE: 3de familiequiz van VU-Tielt-Winge. Thema: Algemene kennis. Ploegen van min. 5 pers. Om 20u. in zaal 't Jongensschool te Tielt. Info en inschrijving: Marcel Smekens (016/63.16.29) en Claudine Costrop (016/50.19.66).

Za. 16 okt. RUISBROEK: Boerenkermis met stoep, kip varkensgebraad enz. Van 17 tot 22u. in de Parochiekring, Kerkstraat 31. Ook op 17/10 van 12 tot 17u. Org.: VU-Ruisbroek.

Ma. 18 okt. OVERIJSE: Provinciale voordracht van FVV.

'Welk vlees hebben we in de kuip' door Flor Van Noppen. Om 20u. in CC Den Blank, Begijnhof 11 te Overijse. Inkom gratis. Info: FVV, 09/223.38.83.

LIMBURG

Vr. 8 okt. GENK: Om 15u. in de Slagmolen, spreekbeurt door auteur Jaak Smets, over zijn boek 'Van Dyndikalist tot Nationaal-socialist'. Toegang vrij. Org.: SMF-Limburg.

Ma. 11 okt. TESSENDERLO: Provinciale voordracht van FVV. 'Welk vlees hebben we in de kuip' door Flor Van Noppen. Om 20u. in CC Het Loo, Vismarkt 1 te Tessenderlo. Inkom gratis. Info: FVV, 09/223.38.83.

ANTWERPEN

Vr. 8 okt. KALMTHOUT: VU-avond met buffet. Vanaf 19u.30 met aperitief. Deelname 700 r. p.p. In de Parochiezaal van Heide-Kalmthout. Niet-eters welkom vanaf 22u. Inschrijven vóór 5/10 bij Koen Schiltz (666.86.81) of Karin Dekeulener (666.25.40).

Za. 9 okt. WOMMELGEM: Optreden 'Alughana', Roch, techno en folk. Zaal St.-Jozef, Dahliastraat 23. 'Pré-chill-out ' om 20u.30. Aanvang om 21u.30 After-party JH Wommel. Org;: KK Jan Puimège.

Za. 9 okt. BORGERHOUT: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling neemt deel aan de 4de festival van de Werelddans. Om 20u. in Hof ter Lo. Kaarten aan 200 fr. vvk (tot 5/10) bij Jan De Scheerder, 03/236.45.40, ter plaatse: 300 fr.

Zo. 10 okt. EDEGEM: Wandelen in het Zoniënwoud. Samenkomst om 13u. op het Kerkplein van Edegem. Org.: FVV-Edegem.

Do. 14 okt. RIJMENAM: De witte broodsweken voorbij? Info- en debatavond, om 20u. in zaal St.-Maartensberg met analyse regeringsdeelname door Patrik Vankrunkelsven. Org.: VU-Bonheiden-Rijmenam.

Vr. 15 okt. TONGERLO: Om 15u. in 't Abdijke (Westerlo), spreekbeurt door Jaak Smets over zijn boek 'Van Syndikalist tot Nationaal-socialist'.Toegang vrij. Org;: SMF-Kempen.

Vr. 15 okt. BORGERHOUT: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling neemt deel aan Guido Gezelle-Muziekavond. Om 20u. in het Districtshuit van Deurne. Kaarten vvk. 250 fr., -18j. en +3pas 200 fr., op tel. 03.360.45.01. De avond zelf: 300 en 250 fr.

Vr. 15 okt. EDEGEM: Bezoek met FVV aan de Poesje in de Repenstraat. Samenkomst aan Brabo, Grote Markt, om 19u.30; Vlug inschrijven bij Josée (449.70.01) of Hilde (449.17.66). Org.: FVV-Edegem.

Wo. 20 okt. TURNHOUT: Jaak Peeters over 'Europa ja, Europa neen!'. Om 20u. in De Warande, Keldercafé. Toegang gratis. Org.: Vlaamse Kring Turnhout. Info: Klara Hertogs, 014/72.45.79.

Vr. 22 okt. MORTSEL: Jaarlijkse quiz o.l.v. Bob Bolsen. Om 20u. in zaal Atrium (Hof van Rieth). Inschrijving: 100 fr., niet-leden 150 fr. Info: 03/455.17.76. Org.: FVV-Mortsel.

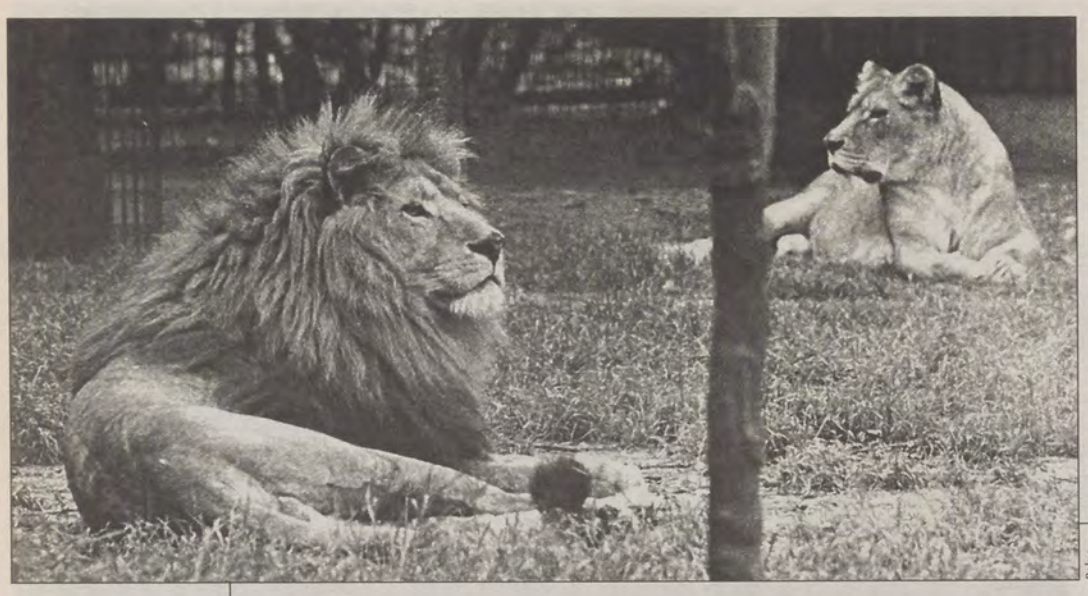

Belga

Afdelingsbestuursverkiezingen

'Laat de leeuw in je los'

Zoek hier de plaats van afspraak voor uw eigen afdeling.

Dit najaar gaan in heel Vlaanderen bestuursverkiezingen door. WIJ brengt de date en de plaatsen waar deze worden gehouden. Als aan de stemming een randactiviteit is gekoppeld, wordt deze ook vermeld.

Afdeling: **Hasselt**
Arr.: Limburg
Wanneer? Do. 7 okt., van 10 tot 22u.
Waar? Cultureel Centrum, Hasselt - Het Salon, Kunstlaan. Tel. 011/22.99.31.
Info: Frieda Brepoels
Randactiviteit: Praatcafé over werking VU-Hasselt m.m.v. Frieda Brepoels, Jan Yperman, Mieke Van Haegendoren en Inge Saris.

Afdeling: **Tienen**
Arr.: Leuven
Wanneer? Vr. 8 okt., van 19 tot 22u.
Waar? Bowling Acro, Leuvenselaan 472.
Info: Luk Degeest; 016/81.57.71

Afdeling: **Oostende**
Arr.: Oostende-Veurne-Diksmuide-Ieper
Wanneer? Za. 16 okt. Van 14 tot 17u.
Waar? Trefcentrum, Aartshertogstraat 4 te Mariakerke.
Info: Marc Cuffez (059/56.54.90) en Geert Lambert.

Afdeling: **Jette**
Arr.: Brussel
Wanneer? Di. 19 okt., van 19u. tot 20u.30.
Waar? GC Essegem, Leopold-I-straat 329
Info: 02/425.60.24

Afdeling: **Hoboken**
Arr.: Antwerpen
Wanneer? Ma. 20 okt., van 18u. tot 20u.30
Waar? Ten huize van secretaris Josée De Greef, Broydenborglaan 19 te Hoboken.
Info: 03/288.65.19
Randactiviteit: Bestuursvergadering.

Afdeling: **Overijse**
Arr.: Halle-Vilvoorde
Wanneer? Vr. 22 okt., van 19 tot 21u.30
Waar? CC Den Blank, lokaal
Info: Reinhilde Raspoet - Jan Voet

Afdeling: **Denderleeuw**
Arr.: Aalst-Oudenaarde
Wanneer? Vr. 22 okt. Van 18 tot 20u.
Waar? Café De Vlaamse Leeuw, Dorp, Denderleeuw.
Info: Patrick Deboever, 075/39.26.90 - Hugo De Bruecker.

Afdeling: **Sinaai**
Arr.: Sint-Niklaas
Wanneer? Vr. 22 okt., van 16 tot 21u.
Waar? Raadszaal van het gemeentehuis van Sinaai.
Info: Marijke Samyn

Afdeling: **Liedekerke**
Arr.: Halle-Vilvoorde
Wanneer? Vr. 22 okt., van 19u.30 tot 21u.
Waar? Stationssstraat 156 te Liedekerke.

◆ PARTIJ ◆

Info: 053/68.12.83 - A.Steenhout-G. Claes.

Afdeling **Aalst**
Arr. Aalst-Oudenaarde
Wanneer? Za. 23 okt., van 17 tot 20u.
Waar? VU-secretariaat, Albert Lienaertstraat 17A.
Info: 0477/29.42.15 - Herwig Van Wilderode - Hugo De Bruecker.
Randactiviteit: Bart Staes spreekt over Kosovà, om 20u.

Afdeling: **Boechout**
Arr.: Antwerpen
Wanneer? Za. 23 okt., van 19 tot 21u.
Waar? Café "t Hoefijzer, (bij de Frans), Jef Van Hoofplein
Info: Koen T'Sijen (03/454.48.03)

Afdeling: **Izegem**
Arr.: Kortrijk-Roeselare-Tielt
Wanneer? Za. 23 okt. Van 16 tot 19u.
Waar? Vlaams Huis, Grote Markt 30 te Izegem.
Info: Luc Guillemin (0476/259.428) of Christiaan De Forche (051/30.56.62).
Randactiviteit:

Afdeling **Burst-Bambrugge-Aaigem**
Arr. Aalst-Oudenaarde
Wanneer? Zo. 24 okt., van 10 tot 12u.
Waar? De Schuur, Populierenstraat 15, 9420 Aaigem, 053/62.32.80.
Info: Rudy Van Droogenbroeck (053/62.68.99) - Patrick Verbestel (053/62.73.89).
Randactiviteit: Praatcafé.

Afdeling: **Mere-Erpe-Erondegem-Ottergem-Vlekkem**
Arr.: Aalst-Oudenaarde
Wanneer? Zo. 24 okt., van 10 tot 12u.
Waar? De Schuur (bij Jan De Vuyst), Populierenstraat 15 te Aaigem (053/61.32.80)
Info: Alfons De Leeuw (053/83.04.65).
Randactiviteit: Drankje, hapje, babbel.

Afdeling **Lokeren**
Arr. Sint-Niklaas - Dendermonde
Wanneer? Zo. 24 okt. Van 10 tot 13u.
Waar? Pontweg 65. Tel. 09/348.38.92.
Info: Stefan Walgrave - Jan-Pieter Maes.

Afdeling **VU-Noorderkempen**
Arr. Turnhout
Wanneer? Zo. 24 okt. Van 10 tot 13u.
Waar? Café de Boskant, Lilsedijk (op het einde), Beerse.
Info: Jan Vosselman - Joris Frederickx (014/61.38.67) - Klara Hertogs.
Randactiviteit: Herfstwandeling in de Schrieken en de Epelaar te Beerse, o.l.v. natuurgids. Vertrek om 14u. aan café De Boskant.

Afdeling: **Waasmunster**
Arr.: Sint-Niklaas
Wanneer? Zo. 24 okt., van 10 tot 12u.
Waar? Café Sint-Cecilia, Kerkstraat
Info: frits.samoy@pophost.cevi.be
Randactiviteit: Hapje en drankje.

Afdeling **Kalmthout**
Arr. Antwerpen
Wanneer? Di. 26 okt;, Van 19u.30 tot 22u.30
Waar? Taverne Zwarte Hond
Info: Peter Putseys

Afdeling **Westerlo**
Arr. Turnhout
Wanneer? Vr. 29 okt., van 20 tot 22u.
Waar? Taverne 't Abdijke, Tongerlodorp 8 te Tongerlo, 014/54.92.40
Info: Jeff Biesemans

Afdeling: Roeselare
Arr.: Kortrijk-Roeselare-Tielt
Wanneer? Vr. 29 okt., van 18 tot 21u.
Waar? De Nieuwe Ruiter, Ieperstraat 623 te Roeselare, 051/20.61.50.
Info: Johan Depestel (0476/20.80.31 - 051/21.12.40).
Randactiviteit: Jan Loones spreekt over VU&ID: de toekomst. Om 20u.

Afdeling: Ruisbroek-Sint-Pieters-Leeuw-Vlezenbeek
Arr.: Halle-Vilvoorde
Wanneer? Vr. 29 okt., van 19 tot 22u.
Waar? Zaal Elysee, Dop 18 te Vlezenbeek., 02/532.00.90
Info: Guido Vandevelde.

Voor meer info kunt u terecht bij Piet De Zaeger, Algemeen Secretariaat, tel. 02/219.49.30.
Epost: piet.dezaeger@volksunie.be

WIJ

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail redactie@vprti.be

Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j. l. om 14 u. afgesloten.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Verantwoordelijk uitgever:
Patrick Vankrunkelsven
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

VUM VP press

WIJ ZIJN DE GOEDKOOPSTE!!!
Fotokopiepapier
aan een voordelige prijs?
Minimum afname 100.000 vel.
70 BEF de 500 vel +BTW 21%.
U vindt een betere prijs?
Wij betalen het verschil terug!
Info/bestellen:
09/340.60.50

De familiezaak met traditie
sedert 1910
Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052/42.32.46
Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag: 12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

Driemaal feest in Limburg

De meest sportieve provincie zou, althans volgens onze sportmedewerker, Limburg zijn. En hij legt ook uit waarom.

AP

Limburg zette zichzelf in de voorbije dagen weer eens nadrukkelijk op de sportkaart.

In Tours, de hoofdstad van het rijke en prachtige Loiregebied, verbijsterde de 30-jarige *Marc Wauters* vriend en tegenstander. Hij won Parijs-Tours met voorsprong. Dat was in lengte van jaren maar aan weinigen gegeven. Deze vluchtkoers eindigt meestal in een massaspurt.

Enkele uren voor Marc Wauters zijn eerste wereldbekerwedstrijd en eerste echte klassieker won, werd in het Italiaanse Treviso de organisatie van het wereldkampioenschap op de weg 2002 toegewezen aan Heusden-Zolder. Eindelijk nog eens een wielerkoers met internationale uitstraling voor 's lands sportiefste provincie.

VROEG- EN...

En verder was er *Kim Clijsters*, de dochter van *Lei* van Thor Waterschei en KV Mechelen, die één week eerder in het Luxemburgse Kockelscheuer haar eerste WTA-titel won. In de finale van het 180.000 dollartornooi versloeg 's lands grootste tennisbelofte *Dominique Van Roost* simpelweg in twee sets. 6-2 en 6-2. Van Roost, die opnieuw aansloot bij de toptien van de wereldranglijst had er geen moeite mee. „Het is geen schande van Kim Clijsters te verliezen. Ik heb mijn best gedaan maar werd overklast. Kim heeft alles: kracht, snelheid, precisie. Ze heeft alle kwaliteiten om nummer één te worden." Dat is hoog gegrepen maar het zegt wat over de roep die de jonge Limburgse voorafgaat.

De wielerwereld reageerde eerder verrast op het succes van Marc Wauters in de Franse herfstklassieker. Men had nochtans beter kunnen weten. De veel te bescheiden Limburger won eerder dit seizoen drie kleine rondes. Die van Engeland, die van Luxemburg en die van Rheinland-Pfalz. Men had immers kunnen weten dat in de wielrennerij van vandaag nergens nog geschenken worden uitgedeeld. Ook Wauters' ploegleider *Theo de Rooij* reageerde op zijn minst verbazend: „Onze Belg is niet stressbestendig. Hij is geen sprinter, bergop kan hij met de besten mee en hij is niet zo compleet als bijvoorbeeld *Frank Vandenbroucke*. Hij kan fietsen in de luwte." Het zal allemaal waar wezen maar tot bewijs van het tegendeel rijden er momenteel niet te veel Wautersen rond in Nederland.

...LAATBLOEIER

Waar is wellicht dat Wauters een laatbloeier is. Een trouwens almaar vaker voorkomend specimen in de wielersport. Hij legde de lat vermoedelijk ook nooit hoog genoeg. Rabobank kon daarmee leven. Een temporijder in dienst van *Michael Boogerd*. Veel meer moest dat niet zijn. Misschien rijzen er binnenkort problemen. Een dertigjarige moet begrijpen dat het tijd wordt om te oogsten. Sportief en financieel. Marc ligt nog één jaar onder contract maar meerdere ploegleiders zullen met begerige ogen in zijn richting kijken. We zijn benieuwd hoe dat op termijn afloopt.

ZOLDER

Het wereldkampioenschap wielrennen op de weg 2002 wordt in Limburg gereden en dat is een uitstekende zaak voor 's lands sportiefste provincie. Omstandigheden hebben gewild dat Limburg maar zelden belangrijke wielerkoersen kan of mag organiseren. Zelfs de Ronde van Limburg, ooit een gewaardeerde voorjaarskoers, stierf een stille dood. Geen traditie en geen parcours stellen de insiders al jarenlang. Daar is wel iets van waar natuurlijk. Niemand kan ontkennen dat de meeste topkoersen in België in de beide Vlaanderen werden en worden georganiseerd. Daarna volgen Brabant en Antwerpen. De hele en halve Waalse voorjaarsklassieker laten we buiten beschouwing. Limburg werd ook altijd gehandicapt door zijn geografische eigenheid. Vlakke en daardoor weinig selectieve parcours. Daardoor stelde men zich vragen bij de jongste kandidatuur van Zolder. Al in 1969 werd op Terlamen een wegwereldkampioenschap georganiseerd. Winnaar werd de Nederlander *Harm Ottenbros*, een coureur van derde garnituur die nadien bij wijze van spreken geen kermiskoers meer kon winnen. Het kan niet anders of men heeft daaraan in het voorbije weekeinde teruggedacht toen beslissingen moesten genomen worden. Dat Zolder desondanks de voorkeur kreeg op Waregem-Kortrijk, Knokke-Brugge en Spa-Francorchamps bewijst dat *Dirk Joos* en *Jan Verschraegen* een stevig dossier hadden ingediend. Beiden zijn uit het Waasland afkomstig en zij laten nu al enkele jaren nieuwe winden waaien over de omloop van Zolder. Hun intiatieven stapelen zich op. In 2002 zorgen zij zelfs voor onuitgegeven stunts. Zij zullen naast het wegwereldkampioenschap ook het wereldkampioenschap veldrijden organiseren. Daarnaast tekenen zij ook in één enkel weekend voor de drie Belgische Grote Prijzen (125cc, 250cc en 500cc) motorcross.

ZUSJE

De andere kandidaat-organisatoren hadden het overigens moeilijk toen de keuze van de UCI werd bekendgemaakt. Westtuitende oren wanneer de naam Zolder wordt uitgesproken. Een jarenoude rivaliteit die bij de minste gelegenheid opnieuw aanwakkert. Zolder krijgt dus waar het in alle stilte maar zeer doelgericht voor gevochten heeft. Limburg kan er maar wel bij varen.

Nog even naar Kim Clijsters. Rond dit zestienjarige toptalent leven de grootste verwachtingen. Het heet dat ze alles heeft om te slagen. Ook het karakter, de gedrevenheid, het mentale evenwicht. Ze is nog maar zestien en groeit nog voortdurend. Ze is leergierig. Ze maakt indruk op alle waarnemers. Ons vrouwentennis bloeit als nooit tevoren. De Belgische Tennisbond, of wat daarvoor nog doorgaat, dreigt erdoor uit zijn spreekwoordelijke slaap te worden gewekt. Er wordt al luidop gesproken over de eindoverwinning in de FedCup maar zover zijn we natuurlijk nog niet. Al heet het dat Kims jongere zusje zo mogelijk nog meer klasse en nog meer techniek zou bezitten. En verder is er natuur de Waalse *Justine Henin*. Ook een heerlijk talent met ongemeen veel karakter. Ook zij zou voor de absolute top zijn voorbestemd.

Olympos

En dan heb je mijn zusje nog niet gezien...

Mensen en Feiten

Jan Ullrich is weer helemaal terug. De vijfentwintigjarige Duitser won in Spanje zijn tweede grote Ronde. De Vuelta mag dan de Giro niet zijn en nog minder de Tour, de Spaanse rittenkoers was dit jaar ongemeen zwaar. Veel en moeilijke bergritten, een hoog wedstrijdgemiddelde en talrijke extra-sportieve inspanningen met vaak slopende verplaatsingen tussen de steden van aankomst en van vertrek. De Vuelta is een ongewone Ronde. De Spaanse wielerploegen leveren er onderling een strijd op leven en dood. Ze gunnen elkaar niets. Zo hevig is de concurrentiestrijd. Ullrich werd daarom weinig in de weg gelegd. Hij was desondanks de sterkste en de compleetste. Jan is terug. Volgende zondag doet hij gegarandeerd een gooi naar de wereldtitel en volgend jaar wil hij zijn tweede Tour winnen. Hij schijnt nu echt over zijn twintig maanden lange inzinking heen. Ook *Frank Vandenbroucke* is terug van weggeweest. Hij won twee ritten, reed sterk in de bergen en won het puntenklassement. Vandenbroucke wordt algemeen aangezien als 'de' favoriet voor het wereldkampioenschap in Verona. Hij blaakt weer van zelfvertrouwen en steekt zijn ambities niet weg. Alle ogen zullen trouwens gericht zijn op de Belgische ploeg. *José De Cauwer* leidt een formatie met vier kandidaat-winnaars. Vandenbroucke, *Tchmil*, *Museeuw* en *Van Petegem*. Dat is tegelijk gemakkelijk en aartsmoeilijk. De heren moeten zich verstaan, er zullen offers moeten worden gebracht. Daarvan zal afhangen of een van de onzen zondag de regenboogtrui aantrekt.

DRAMATISCH

Anderlecht is de enige Belgische ploeg die de eerste ronde van de Uefacup overleefde. Lierse en Club Brugge werden uitgeschakeld door middelmatige tegenstanders. Noch Zurich, noch Haifa tellen internationaal echt mee. Daarom werd er terecht van een kleine ramp gesproken. Voor Club Brugge, dat sinds 1986 niet meer met dergelijke toestanden werd geconfronteerd, dreigt nu een exploitatieverlies van om en bij de honderd miljoen. Ons voetbal 'lijdt', daarover bestaat geen twijfel. De hoop op snel herstel neemt voortdurend af. De succesjes van de nationale ploeg kunnen daar niets aan veranderen. Het gevaar is niet denkbeeldig dat volgend seizoen nog maar twee van onze clubs in de Uefacup mogen aantreden. Daarom zou Anderlecht nog absoluut één ronde, en zo mogelijk zelfs twee ronden, verder moeten. Om de nationale coëfficiënt op te vijzelen en de schade te beperken. Wie de Uefa-rankings van de jongste vijf seizoenen bekijkt moet vaststellen dat België van de vierde naar de achttiende plaats is teruggezakt. Dat is gewoon dramatisch. Er is inderdaad een revolutie nodig. Niet op het veld maar in de geesten van de bestuurders die o zo moeilijk één centimeter verder kunnen denken dan hun neus lang is.

(Olympos)

J. Creten ©Sabam

James Ensor In Oostende (1926).

Ensor is in, zowel in Brussel als in Oostende hangt zijn werk te kijk. Deze week bezoeken wij de tentoonstelling in Brussel, wellicht gaat het daar om de belangrijkste en meest uitgebreide overzichtstentoonstelling die ooit aan zijn ouvre werd besteed.

Wereldwijd gezocht

De tentoonstellingsmakers hebben zich ditmaal werkelijk overtroffen. De haast vierhonderd werken (schilderijen, etsen, tekeningen) van *James Ensor* die voor deze expositie werden samengebracht, is uitgegroeid tot een fenomenaal ensemble, dat men ik de toekomst zeker nooit meer bij elkaar kan halen. De twaalf belangrijke musea van eigen land stonden essentiële werken uit het oeuvrebezit van Ensor af, daarnaast leenden ook zesentwintig gereputeerde musea wereldwijd verspreid belangrijke werken uit. Deze museale inbreng wordt essentieel aangevuld met bruiklenen uit particulier bezit.

ERFGOED

Dit alles betekent dat het hier niet over de zoveelste Ensortentoonstelling met louter gekend werk gaat. Deze retrospectieve is zeker de belangrijkste en uitgebreidste van ooit, maar met grote verrassingen, samengebracht in een oordeelkundig en esthetisch verantwoord geheel. Geen enkele kunstliefhebber mag deze tentoonstelling missen.

Met de voorgaande retrospectieve over *René Magritte* en *Paul Delvaux* (telkens met een internationale weerklank en recordcijfers qua bezoekersaantallen) is deze expostie het sluitstuk van een merkwaardig drieluik, gewijd aan drie merkwaardige kunstenaars uit dit kleine land.

De thematiek van Ensor - de lichtuitstralende stedelijke en rurale landschappen, de bewogen marines, de vele interieurs overladen met bibelots en chinoiserieën, de luxueuze burgerkamers met degusterende of musicerende personages, maar ook de talloze grijnzende skeletten en maskers, de sarcastische portretten en de religieuze onderwerpen met fascinerende Christustaferelen - behoort wellicht tot het culturele erfgoed van ons allen.

Niet te vergeten dat Ensor daarmee de traditionele werkwijze van een *Bosch* en *Breugel* doortrok en de surrealisten met zijn karikaturaal en moralistisch gispende werken ver vooruit was.

Ensor realiseerde dit alles vanuit zijn eigen persoonlijkheid, zonder bluf naar buiten toe. Integendeel, hij was eerder een bange eenzaat, die zich meestal verongelijkt voelde door de hele samenleving en zich daarom liefst terugtrok in zijn burgerlijk thuisatelier, in de veilige omgeving van zijn huisgenoten, zijn ouders en zuster.

Ook als artiest voelde Ensor zich schromelijk miskend. Doordat hij onmiskenbaar zijn tijd sterk voorop was, werden zijn doeken geregeld geweigerd voor tentoonstellingen. In zijn teruggetrokkenheid, geïnspireerd door de zee en de dood, probeerde hij alles uit. Hij experimenteerde met allerlei picturale en grafische technieken en leefde zich uit in een verscheiden gamma van genres en thema's.

Ook met muziek hield hij zich intens bezig. Hij speelde goed piano en harmonium. Hij componeerde zelfs een minneballet, waarvoor hij tekst en muziek schreef en de decors en kostuums ontwierp.

Met een erg typisch en steeds duidelijk herkenbaar schilderkunstig universum rebelleerde hij met scherpe spot tegen de menselijke dwaasheden.

Vooral wegens zijn bijzondere kleurenpalet en de effectvolle lichtinvallen blijft hij doorgaan als een voorloper van de internationale moderne kunst.

GEZOCHT

Van een aanvankelijke impressionistische aanpak met bijzondere belangstelling dus voor het lichtspel, evolueerde hij vrij snel naar een pro-expressionistische vormentaal en een verinnerlijkte visie op de wereld. Dit oeuvre situeert zich in de grensgebieden tussen droom, fantasmagorie en hallucinatie.

Vanaf 1920 begon de internationale waardering voor het oeuvre van Ensor. De publicaties over zijn leven en werk volgden elkaar op. In de hele wereld worden nog steeds zijn schilderijen, tekeningen en gravures gezocht en verzameld.

Ensor werd zelfs zeer populair. Zijn portret prijkt immers op het bankje van 100 fr. dat in 1995 in omloop kwam en de filatelisten kunnen thans hun collectie weer aanvullen met de uitgifte van vier nieuwe Ensorpostzegels, waarvan één in samenwerking met Israël.

CREATIEF VERMOGEN

Door de chronologische ophanging van zijn belangrijkste en meest representatieve werken, wordt de artistieke en psychologische evolutie van de kunstenaar in de huidige overzichtstentoonstelling op duidelijke wijze geschetst. De thematische presentatie legt het accent op de originaliteit van Ensors creatief vermogen.

Ter verduidelijking van de historische en sociale context van zijn tijd en ter illustratie van zijn complexe persoonlijkheid wordt deze tentoonstelling aangevuld met een aantal foto's, archiefdocumenten en objecten uit Ensors leefwereld.

Zoals reeds gesteld wordt het basisbestanddeel van deze retrospectieve gevormd door een veertigtal schilderijen uit de eigen Ensorcollectie van het Brusselse Museum voor Schone Kunsten. Enkel wegens conservatorische redenen kon Ensors aboluste meesterwerk 'De intocht van Christus in Brussel in 1889' niet uit het Paul Getty Museum in Malibu (Los Angeles) overgevlogen worden. Wel is er uit ditzelfde museum een voorbereidende tekening voor dit werk, ook een mooi opgehoogde afdruk van de gravure die Ensor in 1889 maakte en die ooit eigendom was van zijn biograaf *Grégoire Le Roy*. Rond dezelfde Christusthematiek kon de reeks 'De aureolen van Christus of de gevoeligheden van het licht" weer samengesteld worden. Ook deze reeks 'Visions', zoals ze heette op het salon van 'Les XX' in februari 1887, lag ten grondslag van dit genoemde meesterwerk.

Bij herhaling bevelen wij deze merkwaardige overzichtstentoonstelling van James Ensor ten zeerste aan!

Dirk Stappaerts

© Sabam

Skeletten die zich verwaren (1889, olie op doek)

James Ensor, 1860-1949. Overzichtstentoonstelling in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Museum voor Oude Kunst, Regentschapsstraat 3 te 1000 Brussel.
Openingstijden: van di. t/m zo. van 10 tot 17u. (deuren sluiten om 16u.). Nocturnes op do. tot 21u. (deuren sluiten om 20u.). Gesl. op maandag, 1 en 11 november en op Kerst- en Nieuwjaardag. De tentoonstelling duurt tot 13 februari 2000. Toegangsprijzen: 350 fr.; gratis voor kinderen -12j. onder begeleiding van een ouder; senioren 300 fr., groepen (min. 15 pers.) 300 fr.; schoolgroepen 150 fr. p.p.

☞ ***Schitterende wetenschappelijke catalogus beschikbaar. Info: tel. 02/508.33.33 of fax 02/508.32.32.***

Er was eens ... een sprookje

Op zaterdag 25 september jl. werd in de Efteling, in het kader van het 'Jaar van de Volkscultuur' een heus sprookjescongres gehouden. Een zevental sprekers belichtte er diverse aspecten van sprookjes uit binnen- en buitenland, maar ook van zgn. stadslegendes, 'broodje aap-verhalen' voor de Nederlanders.

♦ CULTUUR ♦

VUM

Een van de redenen waarom wij graag naar onze grootouders gingen, was het gegeven dat zij (de tijd hadden om) ons verhalen vertelden. Uit het hoofd of uit een boek: alles was goed en sommige verhalen, zo vernamen wij later, werden stelselmatig ingekort omdat we ze al voor de –tigste keer te horen kregen. Later kregen wij – ook grootmoeders hebben wel eens een schorre stem – een versleten platendraaier met tal van LP's waarop sprookjes stonden. *Tante Terry vertelt* was één van de favorieten. Een bezoek aan de Efteling was een van de hoogtepunten uit onze 'sprookjestijd'. Talloze verhalen die wij vooral beleefden in onze fantasie kregen vanaf dan een gezicht. 'De schone slaapster', 'Hans en Grietje', 'De Indische Waterlelies', ...

POPULAIR

Sprookjes hebben weinig aan populariteit ingeboet, zo blijkt. Een beperkt onderzoek in opdracht van de Efteling wees midden juni uit dat bijna de helft van de Nederlandse huishoudens (45,6%) meer dan één sprookjesboek in het rek heeft staan. Goed 40% heeft er geen. 'Sneeuwwitje' was daarbij de favoriet, gevolgd door 'Assepoester', 'Roodkapje', 'Doornroosje' en 'Hans en Grietje'. Bijna driekwart van onze noorderburen vindt het belangrijk dat sprookjes van generatie op generatie worden overgedragen. Nederland kent de jongste jaren een heuse 'vertelboom'. Dat leerde ons *Ineke Strouken*, directeur van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur. Zo bestaat er een heuse 'slaaplijn', waarop sprookjes voor het slapengaan te beluisteren vallen. Verder is er ook de groei van het aantal vertelclubs, waarin mensen samenkomen om naar elkaars verhalen te luisteren. Nederland zou Nederland niet zijn als er niet ook een sprookjestherapie bestond. Wijzen we tot slot ook op het groeiend belang van 'verteltoerisme' (vergelijk het met de Voerense 'sagenwandeling') en, jawel, de 'vertelgastronomie': lekker eten terwijl je luistert naar een spannend verhaal.

De tweede spreker, *Ton Dekker*, had het over de geschiedenis van de sprookjes. Van veel verhalen is geen nauwkeurige datering te geven: het duurde tot het begin van de 19de eeuw vooraleer ze – door de gebroeders *Grimm* – met een zekere systematiek werden verzameld. Van de mondelinge overlevering, zoals die daarvoor gebeurde, zijn vanzelfsprekend weinig sporen terug te vinden. Dat heeft dan weer vooral te maken met het feit dat de schrijvende elite van die tijd weinig belang hechtte aan de toch hoofdzakelijk volkse verhalen. Het vertellen van sprookjes behoorde tot de huiselijke cultuur en was vooral een zaak voor vrouwen en kinderen. Vast staat wel dat veel sprookjes eeuwenoud waren vooraleer ze werden opgetekend. Nogal wat verhalen bevatten restanten van heidense en Germaanse verhalen. Onder invloed van het christendom werden die dan wat bijgeschaafd en werden het 'sprookjes'. Dekker wees ook op het relatief klein aantal sprookjes in het Nederlands taalgebied: slechts 3.000 verschillende verhalen werden opgetekend, tegenover bv. 43.000 Ierse. Het moge duidelijk zijn dat sommige verhaallijnen ook terugkomen onder een (licht) gewijzigde vorm. Zo zijn er van Assepoester tot op heden goed 700 verschillende versies teruggevonden.

BROODJE AAP

De derde spreker, de Leuvense hoogleraar *Stefaan Top*, kreeg met zijn uiteenzetting over 'Moderne stadssprookjes en sagen in Vlaanderen' de lachers op zijn hand. De hoofdmoot van zijn betoog was opgehangen aan een klein onderzoek onder jongeren tussen 15 en 18 jaar. Daarin werd nagegaan welke 'moderne sagen' zij kenden en vooral hoe zij hen op het spoor waren gekomen. Onder een moderne sage verstond Top een eigentijds verhaal dat gemakkelijk voor waar kan worden aangenomen en ook zo kan worden verteld. De enquête leverde bijna 800 verschillende 'stadssprookjes' op. Ofschoon ze werd gehouden vóór het uitbreken van de dioxinecrisis kon 16% van deze stadssprookjes onder het thema 'voedsel' worden geplaatst. Daarbij kan gedacht worden aan bv. de wormen in de hamburgers. In de thematische rangschikking volgden het oproepen van geesten, inbraken en 'gevaarlijke gekken'. Bij de overlevering van deze verhalen speelden vooral de media – en de 'Sterke verhalen' van *Luc Wijns* (TV1) – een niet geringe rol. Ook de jeugdvereniging en het internet waren belangrijke bronnen. Het deed Top alvast besluiten dat er – voor zover de steekproef representatief was – bij de jeugd weinig te merken was van een nieuwe zakelijkheid. Het ontmoeten van o.a. *Elvis Presley* en *Kurt Cobain* tijdens nachtelijke scéances draagt immers niet bij tot dat beeld. De Vlaming sloot zijn betoog af met het vertonen van een aantal krantenknipsels die voeding geven aan het ontstaan van stadslegenden. De 'gestolen nier'-verhalen en de geruchten over 'LSD-stickers' zullen velen bekend in de oren klinken.

De journalist *Peter Burger* bracht onlangs een boekje met 'broodje aap'-verhalen op de markt. Een van die verhalen – over het ontvoeren van kinderen in de Efteling – stond vorig jaar op de voorpagina van enkele Nederlandse dagbladen. Het bleek een kwakkel van jewelste. Burger trachtte het verhaal te duiden en verwees daarbij naar de geruchten over kinderrovende zigeuners die in vroeger jaren de ronde deden. Niemand die er zich vragen bij stelde want 'dat was nou eenmaal zo'. Het huidige maatschappelijke klimaat maakt dat stadslegenden over kinderen het weer bijzonder goed doen. Zoals ook verhalen over de verkoop van ontvoerde 'blanke slavinnen' een tijdlang tot de toppers behoorden. De Efteling stond trouwens niet alleen met zijn verhaal, ook *Eurodisney* kampte, enkele dagen na de opening, al met soortgelijke verzinsels. Burger verwees daarbij naar het zgn. *Goliath*-effect, waarbij de grootste namen het gemakkelijkst slachtoffer worden van deze fantasiën. 'Zit er iets in de hamburgers? Dan moeten het die van *McDonalds* zijn!'.

FANTASIE AAN DE MACHT

In de namiddag sprak *Maarten Kossmann*, onderzoeker aan de universiteit van Leiden, over 'Sprookjes uit Marokko'. Hij wees daarbij op de grote parallellen die er zijn tussen de Arabische sprookjes en deze die wij kennen in het westen. Zo kent Marokko geheel eigen verhalen met 'Rapunzel-' en Assepoestermotieven. De spreker somde ook een aantal typische kenmerken op van sprookjes. De luisteraar heeft het gemakkelijk met het nemen van afstand. De verhalen gebeuren meestal ver van ons en bovendien lang geleden. Vaak benadrukt de verteller ook dat ze niet echt zijn gebeurd en de gebeurtenissen dus geen bedreiging kunnen vormen voor de luisteraar. De meeste verhalen kennen ook geen gedetailleerde beschrijvingen. Roodkapje was 'een meisje met een rood kapje'. Karaktertekeningen zijn er zelden bij. Helden zijn goed, en heksen lelijk. Ook de omgeving blijft vaak onbeschreven. 'Een bos' is 'een bos' en geen loof- of naaldbos. Sprookjes bevatten ook zelden een expliciete moraal. Het ontbreken van details heeft tot gevolg dat sprookjes gemakkelijk kunnen worden doorverteld en ook gemakkelijk kunnen worden overgeplaatst naar een andere cultuur. De eenvoudige kern wordt immers door iedereen begrepen.

Victor Frederik, literair docent en theatermaker, bespeelde hetzelfde onderwerp. Hij sprak over de afstand die veel vertellers scheppen tussen zichzelf en hun toehoorders. Alleen al het gegeven dat veel vertellingen gebeuren in een (klein) theater zorgt ervoor dat zowel uitvoerder als publiek volgens bepaalde 'codes' zullen handelen (na afloop is het bv. waarschijnlijk dat een publiek zal applaudisseren). Frederik was van mening dat de verteller de toehoorder zoveel mogelijk moet laten werken door de beelden van zijn verhaal in een aangepaste dosis over te brengen. Wanneer *'ome Cor'* zijn verhaal vertelt over de gebeurtenissen met 'de taxichauffeur' dat hoeft hij daar niet bij te vertellen wat voor taxi dat was of wat voor chauffeur. De toehoorders moeten immers 'actief' kunnen luisteren.

Het was aan *Ton van de Ven*, creatief directeur van de Efteling, om het sprookjescongres af te sluiten met een korte beschouwing over de sprookjes in het park van *Anton Pieck*. Hij benadrukte dat de Efteling niet zozeer zelf een verteller wil zijn, maar vooral de 'bevroren momenten' uit de herinnering van de mensen wil prikkelen door het aanbieden van beelden uit de meest bekende sprookjes. Een wandeling door het sprookjesbos in Kaatsheuvel kan dan nog het best vergeleken worden met het doorbladeren van een sprookjesboek. Waarvan er, zoals u al vernam, in Nederland heel wat zijn.

(gv)

Omdat de meeste sprookjes weinig gedetailleerde beschrijvingen bevatten zijn ze gemakkelijk door te vertellen en over te nemen uit of te plaatsen in een andere cultuur.

A DOG OF FLANDERS

Op het filmfestival van Gent kan men op 14 oktober de première gaan bekijken van 'A dog of Flanders', een familiedrama in zijn vijfde versie voor het grote scherm. De eerste filmversie 'Boy of Flanders' dateert uit 1924 en had Jackie Coogan in de hoofdrol. Het boek uit 1872, geschreven door Ouida - pseudoniem voor Marie Louise de la Ramee - verscheen bij uitgeverij Facet als 'Een hond van Vlaanderen' in een bewerking van Fernand Auwera. In dit geval is het boek alvast heel wat dramatischer dan de film.
Het verhaal van Nello en Patrasche speelt zich ergens in Vlaanderen. In het boek gaat het met stellige zekerheid om de Antwerpse randgemeente Hoboken. Nello en grootvader Jehan Daas zijn arm en hebben nauwelijks te eten, maar redden toch de hond Patrasche die verschrikkelijk werd afgerost door zijn vorige eigenaar en voor dood werd achtergelaten. Patrasche wordt almaar sterker, in tegenstelling tot opa Jehan. Nello gebruikt de hond om de melkkar te trekken wanneer hij op melktoer gaat in de nabije stad, Antwerpen. Op een dag wordt een tekening van het standbeeld van Rubens, gemaakt door Nello, opgemerkt door de bekende schilder Michel la Grande. Hij geeft Nello verf en borstels en moedigt hem aan om mee te dingen in een schildersprijskamp. Nello tekent zijn beste vriendin, Aloise, de dochter van de molenaar Carl. Die is rijk en verbiedt de vriendschap tussen Aloise en Nello.
De film die voor een deel in Vlaanderen is opgenomen door cameraman Walther van den Ende doet heel Rubensiaans aan. Diegenen die het van de onderteksten moeten hebben, zullen niet merken dat het met de taal een echt zootje van diverse Engelse en Amerikaanse accenten is. Het acteerwerk van John Voigt als Michel La Grande is echter onberispelijk en de twee Nello versies, jonger en ouder, zijn twee zeer goede kindacteurs. Maar het eind van de film is zo vergezocht en zo totaal verschillend van het boek, dat auteur Ouida zich zal omdraaien in haar Italiaanse graf. (**)

Willem Sneer

NIEUW IN DE BIOS

◆ MEDIA ◆

If It's Tuesday, this must be Belgium Amerikaanse komedie van Mel Stuart uit 1969 over een groep toeristen op rondreis door Europa. Met cameorolletjes van UNCLE-agent Robert Vaughn als straatfotograaf, John Cassavettes en Ben Gazzara als kaartspelers, Anita Ekberg als barzangeres en Vittoria de Sica als schoenmaker. Leuke ontspanning! **Zat. 9 okt., TV1 om 15u.**

Wind Japans-Amerikaanse actiefilm van Carroll Ballard uit 1992. Will en Kate zijn zeilfanaten. Op een dag krijgt Will van miljonair Morgan Weld het aanbod om deel te nemen aan de America Cup, een prestigieuze zeilrace. Will staat voor een dilemma: op de boot is namelijk geen plaats voor Kate ... **Zon. 10 okt., Kanaal 2 om 21u.20**

Point Break FBI-agent Johnny Utah moet een bende bankrovers ontmaskeren die efficiënt en zonder bloedvergieten tewerkgaat. Al snel ontdekt hij dat de daders uit het surfmilieu komen. Utah wil infiltreren en laat zich in het surfen bekwamen door de knappe Tyler. Amerikaanse misdaadfilm van Kathryn Bigelow uit 1991. **Maan. 11 okt., Kanaal 2 om 20u.55**

Past Midnight Amerikaanse thriller van Jan Ellasberg uit 1992. Ben Jordan werd veroordeeld wegens moord op zijn vrouw. Na vijftien jaar komt hij vrij en houdt nog steeds zijn onschuld vol. Laura Matthews is de sociaal assistente die hem moet begeleiden. **Dins. 12 okt., Kanaal 2 om 20u.55**

Kate Winslet aan de zijde van Christopher Eccleston in 'Jude'. Woens. 13 okt., Canvas om 20u.55

Mrs. Dalloway Brits-Nederlands drama van Marleen Gorris uit 1997 over de wereld van de Britse klassenmaatschappij na de Eerste Wereldoorlog. De film vertelt een verhaal over de jeugdige ambities en passies en het 'latere' leven vol onvervulde dromen en compromissen. **Dond. 14 okt., Ned. 3 om 19u.55**

Pet Sematary Amerikaanse horrorfilm met Mary Lambert uit 1989 naar een verhaal van Stephen King. Schoolarts Louis Creed verhuist met zijn gezin naar een afgelegen landhuis. Achter het huis bevindt zich een dierenkerkhof en iets verderop een oude Indiaanse begraafplaats. Wie daar zijn doden ter aarde bestelt kan ze binnen een paar uur terug verwachten, zij het dan in monsterlijke en bloeddorstige gedaante. Church, de poes van dochtertje Ellie, wordt door een vrachtwagen overreden ... **Vrij. 15 okt., Kanaal 2 om 22u.55**

Waar rook is, ...

Het Arbitragehof heeft twee elementen uit de zgn. tabakswet vernietigd. Eén ervan is het feit dat er geen kleding meer mag worden verkocht die het merk van een tabaksproducent draagt. Maar de meest in het oog springende bepaling is toch wel dat 'evenementen met een internationaal karakter' tot juli 2003 moeten kunnen blijven rekenen op de zichtbare financiële steun van tabaksproducenten. Over vier jaar is tabaksreclame in heel de Europese Unie verboden.

Het heeft er minstens de schijn van dat dit arrest op maat van het circuit van Francorchamps en de daarbij horende GP Formule 1 is geschreven. Meer nog: het heeft er alle schijn van dat de rechters van het Arbitragehof éérst een conclusie of doel hadden en met dat gegeven voor ogen een juridisch betoog hebben opgebouwd ... Dat doel was: de GP van België vrijwaren. *Bernie Ecclestone*, de grote man achter het F1-circus, had immers al laten weten dat er volgend jaar in België geen GP zou zijn indien de wagens en het gebeuren geen tabaksreclame zouden mogen dragen. De F1 wordt, zoals wel meer motorsporten, hoofdzakelijk door tabaksgiganten gesponsord. De Waalse lobby rond het circuit van Francorchamps heeft hoe dan ook haar slag thuisgehaald. Federaal minister van Volksgezondheid *Magda Aelvoet* (Agalev) zei de beslissing van het Arbitragehof te betreuren en meende dat economische overwegingen voorrang hadden gekregen op de volksgezondheid. Met de organisatie van de GP F1 in Francorchamps is ongeveer 1 miljard fr. gemoeid. Jaarlijks sterven in België ongeveer 13.000 mensen aan de gevolgen van roken. Met een gezonde nieuwsgierigheid wachten we overigens af welke evenementen de komende jaren nog 'van wereldniveau' zullen zijn. En of die ook zullen doorgaan op het circuit van, pakweg, Zolder. Nog dit: wij dachten altijd dat het Arbitragehof zich moest toeleggen op de werkbaarheid van wetten en daar verder geen (moreel, politiek, ideologisch, ...) oordeel over te vellen had. Verkeerd gedacht!

Prins *Filip* en zijn verloofde *Mathilde* zullen zich laten interviewen door de vier 'nationale' TV-zenders. Een en ander gebeurt met het oog op een zo groot mogelijke verspreiding. Het paleis heeft inmiddels al 180 aanvragen gekregen voor een interview met het koppel. *VTM*, *VRT*, *RTL* en *RTBf* mogen elk één verslaggever afvaardigen tijdens het gezamenlijke interview. De vragen moeten op voorhand worden ingediend zodat beide tortelduifjes zich in de juiste taal kunnen voorbereiden.

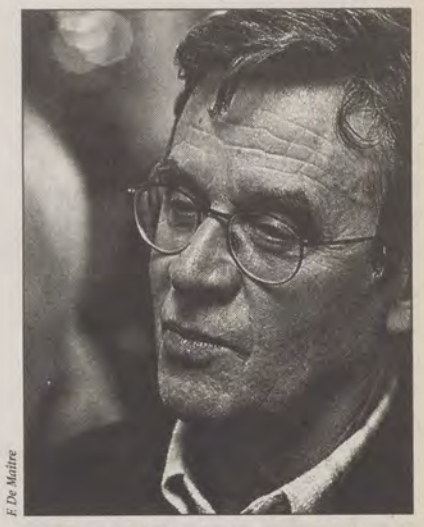

F. De Maitre

In december is Jan Van Rompaey opnieuw op de buis te zien. Onder de werktitel 'Alleen op de wereld' interviewt hij 'interessante Vlamingen'. Het programma loopt op Canvas.

Het huidige beheerscontract met de VRT zal volledig worden uitgevoerd. Een en ander betekent dat de reclame die nu nog op het VRT-scherm te zien is en op de radionetten te horen, minstens tot eind 2001 zal kunnen blijven voortduren. Vlaams minister van Media, de VLD'er *Dirk Van Mechelen* laat inmiddels een onderzoek uitvoeren naar de nog beschikbare frequenties voor het opstarten van een commercieel station. Eens het onderzoek achter de rug zal hij een decreetwijziging voorleggen aan het Vlaams parlement. *De Morgen* meldde voorts dat alle VRT-radionetten kunnen blijven bestaan.

Van de prins geen kwaad

De zesde versnelling, donderdag 30 september 1999, VTM

Het zijn barre TV-tijden voor voetbalhaters en – wat wij zouden noemen – 'niet-betrokken voetballiefhebbers'. De jongste weken werden zij – en wij – lastiggevallen met een overdosis middelmatig Europees voetbal. Zelfs enkele FIFA-bonzen hebben nu ook het licht gezien en stellen hardop dat een te groot aanbod zal leiden tot een sterk verminderde vraag. Daar komt bij dat in kampioenenliga's enkel kampioenen op hun plaats zijn. Nederland mag drie clubs afvaardigen, België was gedwongen voorrondes te spelen. De kloof tussen rijk en arm wordt – ook in de voetbalwereld – almaar groter.

Wat ons dan weer doet denken aan een aflevering van 'De zesde versnelling', het VTM-automagazine. Daarin werd de vleesgeworden ledigheid prins *Laurent* opgevoerd. We kregen eerst nog eens te zien hoe hij met zijn zwarte *Ferrari* kwam aanstuiven op de officiële persvoorstelling van zijn toekomstig schoonzuster. Zelfs met het dubbele van ons jaarlijks gezinsinkomen, ligt zo'n wagen niet in ons bereik. Wij moeten daarvoor dag in dag uit werken. Soms prettig, soms geestdodend, maar altijd met een zekere vermoeidheid tot gevolg. Het geld dat wij daarmee verdienen plegen wij te besteden aan huur, electriciteit, kinderen, ... en – met wat overblijft - een beetje vermaak. We twijfelen er niet aan of u kent het fenomeen. Het stoot dan ook bijzonder tegen de borst dat een type als de prins-der-nietsheid zowat goed is voor een kapitaal van 1,4 miljard fr. zonder dat hij daarvoor ook maar ooit één keer een proeve van bekwaamheid heeft moeten voorleggen. Dat zijn dus onze belastingcenten. We leerden uit dit ritje met Laurent dat hij jaarlijks 80.000 km. maakt, een afstand die zelfs een drukbezet vertegenwoordiger zelden haalt. Vanuit zijn eigen logica verklaarde hij dat hij daar dus meer dan één auto voor nodig had. De prins had ook z'n gordel niet om: het VTM-uitje was immers maar een korte afstand. En op de autostrade rijdt hij steevast 130. Om zijn gelijk te bewijzen ging hij even 120 rijden, onderwijl aldoor wijzend op wagens die hem voorbijstaken. „Weinig mensen rijden 120 zonder rapper te gaan" luidde het. Toch was deze 'De zesde versnelling' – als publiscopie van de autoindustrie – voor ons zeer openbarend. Wanneer wij ooit nog eens geflitst worden of bekeurd omwille van het niet dragen van onze veiligheidsgordel, dan weigeren we te betalen. En op het proces halen we de band van dit programma erbij. Deze staat en haar overheden dreigen het laatste grammetje legitimiteit te verliezen. Waarom zouden we haar regels dan volgen?

Krik

Ridders

In WIJ (23 september jl.) somt Klara Hertogs een lijstje van VU-mandatarissen en gewezen VU-mandatarissen op die volgens het staatsblad Ridder in de Leopoldsorde zijn benoemd. Mijn naam prijkt tussen dit 'adellijk' gezelschap. In juni ontving ik een brief van de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, Armand De Decker. Hij had bekomen dat de koning mij tot Ridder wou benoemen. Ik heb hem toen schriftelijke bedankt voor zijn inspanning maar ik heb ook bedankt voor de titel. Toen mij ter ore kwam dat in het staatsblad mijn benoeming als Ridder in de Leopoldsorde werd opgenomen, heb ik de diensten van de voorzitter van de Raad aan mijn brief herinnerd en aan mijn wil om af te zien van deze titel. De diensten hebben mij erop gewezen dat ik in de toekomst niet meer in aanmerking kom voor welke titel ook door de koning verleend. Zij hebben mijn beslissing aan het ministerie van Binnenlandse Zaken overgemaakt. U mag me dus ook in de toekomst blijven aanspreken met 'Sven'. Ik ben geen Ridder, en ik word noch Commandeur of wat dan ook... maar ik ben en blijf gewoon een burger, een republikein.

Sven Gatz,
Brussel

♦ WEDERWOORD ♦

Oost-Timor

Ik ben vol ontzag voor de strijd der Oost-Timorezen voor hun zelfbeschikking (WIJ, 23 sept. jl. – 'Roofstaat Indonesië').
Wat een verschil met Nieuw-Guinea, dat landsverraderlijk verkocht werd door Nederland aan Indonesië. Nieuw-Guinea heeft nimmer meer zelfbeschikking bekomen. De Nederlandse politiekers van toen moesten niet weggestemd worden, zij verdienden weggehoond te worden. Maar ja, zij stonden onder druk van de Kennedy-clan.
Hetzelfde voor Belgisch-Kongo. Er werd geopteerd voor een Bondsrepubliek maar Patrice Lumumba eiste een eenheidsstaat. Dat was ten tijde van de regering Lefèvre-Spaak. En deze is gezwicht voor Lumumba en heeft één man, die Kongo en België nodig had, namelijk Moïse Tsjombe, laten vallen. Nogmaals onder druk van de Kennedy-clan en de Verenigde Naties. Gans Amerika stond achter Kennedy en de ganse VN stond achter Amerika. En in Kongo is het nooit meer goed gekomen!.

A. Jacobs,
Gent

Smiles

Ik lees de meeste ledenbladen van de Vlaamse politieke partijen. Het tijdschrift WIJ laat geregeld een volwassen, kritische indruk na. Het tijdschrift De Toekomst doet dat niet, zoals al de andere partijbladen.
Beter ware het dat de Vlaamse partijen hun pers inhoudelijk zouden opwaarderen en er dan, met moderne reclametechnieken, ook eens wervingscampagnes voor voeren. Een campagne gericht naar zoekende mensen. Die zullen uiteindelijk de toekomst bepalen. Of richt men zich liever op smiles en verpakking?

P. Vos,
Westerlo

Voorlopig?

Ik lees WIJ al vele jaren. Het weekblad is boeiende lectuur omdat het naast de partijberichtgeving een bondig nieuwsoverzicht biedt (blz. 2-3), culturele rubrieken, achtergronden bij de geschiedenis van de Vlaamse beweging, WO I en II, enz.
Juist nu er een ontvlaamsing gebeurt van de dagbladpers is WIJ zeker zinvol.
Over de financiële achtergronden kan ik niet oordelen. Briefschrijvers hebben gelijk wanneer zij erop wijzen dat 'dossiers' en een website (voor hoeveel gebruikers?) niet dezelfde impact kunnen hebben. In de politiek is veel voorlopig. Misschien ook deze beslissing.

Hans Devroe,
(Universitaire Werkgroep Literatuur en Media) Leuven

Mijn dank

Ik ben 66 jaar en precies 40 jaar lezer van uw blad, eerst 'De Volksunie', later WIJ. Via deze bladen leefde ik mee met het reilen en zeilen van de Vlaamse beweging. De Toekomst bekoort mij niet, het is een louter mededelingsorgaan van de partijtop. Daarom mijn dank aan de redactie van WIJ voor de zeer degelijke inhoud van het weekblad. Ik was dan ook verbolgen te vernemen dat de top beslist heeft dit degelijk blad op te doeken. Vooral de mededeling in De Standaard (27 sept. jl.) waarbij dhr. Vankrunkelsven zou gezegd hebben „Ik wens niet meer te investeren in romantiek" heeft mij zeer diep gegriefd. Er was geen romantiek aan om als jonge bediende van een financiële instelling, in eigen stad, door de Franstalige kaderleden en hun Vlaamse collaborateurs, vernederd te worden om mijn Vlaamsbewuste inzet op het werk. Het waren hun Vlaamse collaborateurs die nog de nijdigste en gevaarlijkste waren. Er was daar hoegenaamd geen romantiek aan om tegen die muur van werkelijke haat op te tornen en door te zetten. Ons bedrijf werd in 1966 vernederlandst dank zij de eerste, en Vlaamsbewuste, universitairen die door het bedrijf aangeworven werden en directiebevoegdheden kregen. Het is dan ook begrijpelijk dat Frans Van der Elst onze generatie begeesterde.
Ik had van de huidige top toch verwacht dat de lezers, via ons blad, eerst waren ingelicht, en dan de pers. De lange mededeling van de uitgever in het nummer van verleden week noem ik 'vijgen na Pasen' en 'honing aan de baard'.

Albert Lepeer,
Kortrijk

Negatief

De beslissing om WIJ op te doeken is een slechte beslissing en kan voor de VU alleen maar negatieve gevolgen hebben.
Spijtig!

Willy Cobbaut,
Baardegem

Dag Allemaal

Deze week 'Dag Allemaal' gelezen. Volgende week lees ik beslist 'Familie'. Staat veel in over Filip en Mathilde. Dag allemaal. Geef mij maar WIJ.

Vic Hermans,
stichter VU-Arendonk

Ruime waaier

Met verwondering en ontnuchterende verbazing vernam ik dat WIJ zal stopgezet worden.
Aangezien ik toch al enkele jaren lezer ben van uw weekblad (dat opgenomen is in mijn verplicht wekelijkse leesvoer) en als progressief Vlaming uw artikelen kan waarderen, inzonderheid ook omdat een ruime waaier van het maatschappelijk leven in het weekblad behandeld wordt, vind ik het bijzonder jammer indien dit project opgedoekt wordt.
Indien het om financiële redenen gaat kan men eventueel de kostprijs van het duur-ogend, gratis verspreide en weinig interessante VU-perdiodiek 'De Toekomst' verminderen om WIJ leefbaar te houden.

Daniel Dumon,
Zwijndrecht

Requiem voor een weekblad

Het zal een kwade dag zijn, waarop ik mijn WIJ niet meer zal ontvangen. Geen helder en pittig commentaarstukje meer van de hoofdredacteur. Wat ik in de media nooit vernam kon ik lezen in de degelijke artikels over het werk van onze volksvertegenwoordigers. Objectief en eerlijk werd wel en wee van de Vlaamse beweging gevolgd. Nu blijf ik verweesd achter, samen met zoveel andere elektronische analfabeten.
Het maandelijkse glitterledenblad zal ik bitter bij de andere reclamerommel gooien. Ook de peperdure verkiezingsdrukwerken zullen op die papierberg belanden. Met een fractie van dat verspilde campagnegeld kon WIJ gerust blijven bestaan...
De idealistische benadering van de nochtans nuchtere redactie heeft me altijd bekoord. De invalshoek was steeds volks, soms dromerig en dichterlijk, af en toe speels maar altijd duidelijk en correct. Kortom, een interessant weekblad voor de gewone man en vrouw die een meerwaarde zoekt en graag nadenkt over het tot stand brengen van een betere samenleving. Bestemd voor mensen die in de doolhof van over-informatie het bos tussen de bomen niet meer zien staan. En die nu met nooit gebroken moed toch maar zullen blijven zoeken naar de waarheid.
Met weemoed zullen we terugdenken aan de 'dappere' artikels over de groene alternatieven voor een gezondere landbouw en leefomgeving. Ook aan de schitterende wijze waarop raak en helder schandalen en wantoestanden aan de kaak werden gesteld. Maskers werden afgetrokken en gefoefel achter de schermen blootgelegd. Moeten wij dat voortaan echt missen? Na twintig jaren lidmaatschap kan ik de partijleiding deze keer echt niet meer volgen. Het beste contact met de leden en sympathisanten zomaar verbreken.
Doodzonde!

Andre September,
Opwijk

Minder en minder

„Een moeilijke, maar zeker te verantwoorden keuze. Want de cijfers liegen niet." Schrijft Patrik Vankrunkelsven in zijn mededeling aan de WIJ-lezer. Een goedklinkend argument maar een toegeving aan de macht van het getal. Dit is nieuw in de VU waar de kwaliteit steeds op de eerste plaatst kwam. Ik betreur dit omdat in de VU steeds voor inhoud werd gekozen en niet voor de dwang van de cijfers. Minder en minder rebels, minder en minder koppig. Komt er dan echt aan alles een einde?

Jan de Laet,
Antwerpen

Verschraling

De leiding van de Volksunie zet de publicatie stop van WIJ. Voorzitter Vankrunkelsven heeft in zijn verantwoording hoofdzakelijk bedrijfseconomische beweegredenen aangevoerd: dalende oplage, stijgende kosten, onvoldoende lezersbereik. Over commerciële argumenten van huishoudelijke aard heeft een buitenstaander zich niet uit te spreken. Wel mag hij de verdwijning betreuren van een partijpolitiek opinieblad, waarvan de redactie oog had voor beginselen en basiswaarden en die poogde te doen prevaleren op partijbelangen en –overwegingen. Een politieke familie die niet wil ten onder gaan aan geestelijke sclerose, dient zich permanent te bevragen over de betekenis en de richting van haar engagement. Hoofdredacteur Van Liedekerke en zijn kleine equipe van gemotiveerde medewerkers met hun zin voor journalistieke eerlijkheid en verantwoordelijkheid zorgen voor een eigen stem, die deed nadenken over wat in en met hun partij gaande was. De stopzetting van de publicatie versterkt misschien de macht van de partijleiding, maar verzwakt de intellectuele spankracht binnen de nationalistische familie en verschraalt de politieke opiniewaaier.

Manu Ruys,
Voormalig hoofdredacteur van De Standaard

Treurnis

Op de Arrondissementele Raad van de VU-KRT (kiesomschrijving Kortrijk-Roeselare-Tielt), op 2 oktober jl., is algemeen het stopzetten van het weekblad WIJ betreurd. De aanwezigen stelden ook vast dat het weekblad nochtans een onmisbaar medium is voor de VU en dat in de voorbije jaren niets ondernomen is om het abonnementenaantal op peil te houden.

Namens de AR van VU-KRT,
Erik Vandewalle

Vlaamse dwazen in Sint-Petersburg

Reeds acht jaar timmert de Vlaamse kunstenaar Harold Van de Perre aan de culturele uitstraling van Vlaanderen in Sint-Petersburg. Hiervoor kreeg hij in 1996 de titel van cultureel ambassadeur van Vlaanderen en werd hij door de A. Herzenuniversiteit van Sint-Petersburg tot doctor honoris causa uitgeroepen. WIJ had een lang gesprek met de kunstenaar en bracht dit boeiend Vlaams-Russisch verhaal mee.

◆ UITSMIJTER ◆

Sint-Petersburg werd in 1703 door *Peter de Grote* gesticht, tot die tijd leefde Rusland zowat in de volslagen middeleeuwen. Met zijn gigantisch project opende deze geniale tsaar voor de stad letterlijk een venster op het Westen en begon voor Rusland de moderne geschiedenis.

KRUISPUNT VAN WEGEN

Harold Van de Perre: „In twee eeuwen tijd werd de nieuwe tsarenstad tot een van de fraaiste cultuursteden van de wereld uitgebouwd. Dit 'Venetië van het Noorden' werd evenzeer 'het Firenze van Rusland'. In deze stad-van-de-geest hebben zowat alle schrijvers, schilders, dansers en componisten gewoond die Rusland zo uitzonderlijk hebben gemaakt in de moderne cultuurgeschiedenis.

Ook vandaag blijft St.-Petersburg dé cultuurstad van Rusland: reden te over om met zulke stad een bijzondere culturele samenwerking uit te bouwen, dacht ik. Voor Vlaanderen komen er andere redenen bij: de regio Sint-Petersburg telt ongeveer zoveel inwoners als onze regio. Bovendien kunnen het 'Vlaamse karakter' en de 'Russische ziel' het met elkaar best vinden. Beide regio's en inwoners zijn immers historisch aan elkaar gewaagd: beiden bevinden zich op een kruispunt van wegen, Vlaanderen op de grens van de Latijnse en de Germaanse cultuur, Zuid en Noord; St.-Petersburg op de grens van Europa en Rusland, West en Oost. Of anders gezegd: men kan de Vlamingen omschrijven als de Italianen van het Noorden en de Germanen van het Zuiden, de St.-Petersburgers als de oosterlingen van het Westen en de westerlingen van het orthodoxe Rusland. Bovendien zijn beide een volk van kunstenaars, vandaar de aantrekkingskracht tussen beide 'lyrische' regio's.

Op het muzikale vlak resulteerde dit de jongste jaren in de aanwezigheid van de beroemde St.-Petersburgse dirigent *Gergiëv* met z'n al even beroemde Marinsky-theater, orkest, opera en dans, op het Festival van Vlaanderen."

RUBENS

Heeft de Vlaamse aanwezigheid in St.-Petersburg enige betekenis?

H. Van de Perre: „Als ik onze aanwezigheid in één woord samenvat zeg ik *Rubens*. Ik heb namelijk vastgesteld dat men in Sint-Petersburg Vlaanderen bijna uitsluitend kent vanuit 'onze' aanwezigheid in die stad. En deze is vóór alles de Rubenszaal in de Hermitage, samen met de Rembrandtzaal dé belangrijkste ruimten van dit wereldmuseum. Daarnaast heeft men de zalen met werken van *Van Dyck, Jordaens, Snijders* en *De Vos*. Zo zijn deze kunstenaars ook meer bekend dan de anderen.

Tenslotte bezit de Hermitage slechts één topwerk van de school der Vlaamse Primitieven, namelijk 'Sint-Lucas schildert Maria met haar kind' van *Van der Weyden*. De 'afwezigen' als *Van Eyck, Van der Goes* of *Bouts* zijn alleen bekend bij kunsthistorici of bij de geïnteresseerde schilders. Met *Breugel* als uitzondering, want deze Vlaamse schilder is tegelijk de meest universele, dus ook de meest 'Russische'. Over onze schilderkunst uit de 19de en 20ste eeuw weten zelfs de kenners niets, op *Ensor* na. Maar geen *De Braekeleer*, geen *Permeke*, geen *Rik Wouters!*

Anderzijds zijn het Franse impressionisme en de moderne Franse en Nederlandse schilderkunst te Sint-Petersburg uitstekend gekend. Maar Parijs en Holland hebben dan ook geen complexen om zich te promoten."

TIJL UILENSPIEGEL

„Een tweede absolute aanwezige is *Tijl Uilenspiegel*, dankzij het meesterwerk van *Charles De Coster*, een must in het onderwijs tijdens zeventig jaar communisme én onmisbaar boek in elk Russisch gezin. Vooral bij intellectuelen blijft Uilenspiegel zo populair dat zijn legende nog altijd een geliefd en soms verplicht thema is voor studenten van de academie voor beeldende kunsten! 'Waarom bouwen wij niet eens een gezamenlijke tentoonstelling rond dit thema? Een Russische en een Vlaamse kijk op deze revolutionaire figuur?', werd mij in Sint-Petersburg al meermaals gevraagd én voorgesteld... Kan men zich dit thema bij ons voorstellen! Uilenspiegel wordt zo meteen vereenzelvigd met de guitige Tijl en de zoete Nele met haar goudgele vlechtjes. Intussen denken vele Russen dat de Vlamingen vandaag nog dezelfden zijn als de mythische geuzen van toen! Waar deze 'geuzen' ergens wonen en hoe zij zich inpassen als altijd toegeeflijke lammetjes in het Belgisch bestel, weten de Russen niet. Ook België blijft voor hen een bijna volslagen onbekende, ware het niet dat hier een koning woont, Russen zijn nogal romantisch van aard. Dat Brussel de hoofdstad van de Navo is en dat Anderlecht Belgisch voetbalt, weten ze ook. Tot mijn ontsteltenis is zelfs *Eddy Merckx* in St.-Petersburg onbekend.

Ook stel ik vast dat de bovenlaag slechts een vage kennis heeft van onze cultuursteden Brugge, het 'Vlaamse Venetië'; Gent met Het Lam Gods, Brussel met zijn 'gouden plaats' en Antwerpen, de stad van Rubens. Op het literaire domein vermelden de kenners naast Charles De Coster de Franstalige Vlamingen *Maeterlinck* en *Verhaeren* maar geen *Streuvels*, geen *Elsschot*, geen *Claus*. Over Vlaamse componisten, uitgezonderd de polyfonisten, hebben zij daar nog nooit gehoord. Er is dus veel werk aan de winkel!"

En aan dit werk zijn drie enthousiaste Vlaamse 'dwazen' begonnen. Met name *Jo Haazen*, beiaardier en directeur van de Mechelse beiaardschool; *André Pasman*, voorzitter van cultuurfabriek De Rode Pomp te Gent, en Harold Van de Perre.

EEN VLAAMSE BEIAARD

Welke projecten wil Jo Haazen verwezenlijkt zien?

H. Van de Perre: „Jo vatte de stoute droom op om aan de tsarenstad een Vlaamse beiaard te schenken: 56 klokken in de toren van de mausoleumkerk der tsaren op de Sint-Peters- en Paulusvesting!

Men moet zich dit effect voorstellen: de vesting ligt, als het hart van de stad, op het eiland midden in de machtige Neva, rechtover de Hermitage. In deze weidse ruimte zal de beiaard weergalmen als nergens anders. Stel je voor: Vlaamse klokken beierend over de wateren van Sint-Petersburg! Is er een Vlaamser product dan een beiaard? Maar Vlamingen zijn Vlamingen en geen Nederlanders... De moeite waarmee Jo Haazen het nodige geld moet samenbedelen vind ik beschamend voor Vlaanderen. Toch gaf de vorige minister-president *Luc Van Den Brande* het goede voorbeeld: hij schonk namens de Vlaamse regering de grote klok voor de beiaard. De klok werd in 1998 overhandigd tijdens zijn officieel bezoek aan Sint-Petersburg in afwachting van de komst van de ganse beiaard."

Sedert die dag staat de klok tentoongesteld op een bijzonder strategische plaats in de Sint-Peters- en Paulusvesting. Deze vesting is dé toeristische plaats van de stad. Jaarlijks komen hier ongeveer twee miljoen mensen uit alle werelddelen op bezoek. Onder de klok hangt in vijf talen uitgelegd wat dit Vlaamse geschenk betekent en dat er een heuse beiaard op komst is. Rechtover deze klok staat de deur van de galerij waarin Van de Perre jaarlijks Moderne Vlaamse Kunst tentoonstelt tijdens de meest toeristische maanden juni en juli, de maanden van de 'witte nachten'. Reeds meer dan een jaar is hij getuige van de enorme reclame die deze klok betekent: alle bezoekers staan stil bij de tekst en laten zich bij de klok, alleen of in groep, fotografisch inblikken.

H. Van de Perre: „Maar kan en mag het dat Vlamingen reclame maken voor hun 'producten'? Voor onze noorderburen is dit de evidentie zelf, maar voor de 'nieuwe' Vlaamse intelligentsia is dit blijkbaar een zwaar probleem. Zo heb ik ter plaatse, naast de vreugde van Vlaamse bezoekers... ook de 'schaamte' en de spot over 'het klokje van Van Den Brande' meegemaakt. Op zich het vermelden niet waard, ware het niet dat achter deze 'kritische' houding het Vlaamse minderwaardigheidscomplex een nieuwe variant aanneemt...

Ten voordele van welke identiteit?"

(mvl)

De St.-Peters- en Paulusvesting op een eiland in de Neva.

Op de St.-Peters- en Paulusvesting lezen toeristen dat de Vlaamse regering deze klok heeft geschonken en dat een volledige beiaard op komst is.

Vlaanderen in Sint-Petersburg (1)

Volgende week:
Vlaamse zomer aan de Neva